

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . „ 2.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 29.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V spravi prejema: mesečno . . . 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 8.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . „ 13 „
za trikrat . . . „ 10 „
za večkrat primeren popust.

Poročna oglasila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 30 vin
Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Ne mir, ne vojska, pa vendar
vojska.VOJSKA SE JE TUDI FORMALNO
ZACELA?

Sofija, 3. julija. Ruski poslanik je ob-
vestil bulgarsko vlado, da Srbija in Grčija
vojnih operacij ne ustavita.

Bulgarski poveljnik je dobil vsled tega
povelje, začeti z ofenzivo na celi črti.

Zato je treba vojsko smatrati tudi for-
malno za začeto, in sicer od danes ob 1. uri
popoldne.

»TIMES« POROČAJO RAVNO NA-
SPROTNO.

London, 3. julija. »Times« poročajo:
Na prigovarjanje Rusije sta Srbija in Grčija
člaji povelje sovražnosti ustaviti.

GRČIJA ZA VOJSKO.

Atene, 4. julija. Uradno se poroča:
Danes izide posebna poslanica kralja
na narod in se zbere zbornica. Grški
poslanik v Sofiji Panas se odpokliče.

SRBIJA SE NI NAPOVEDALA
VOJSKE.

Belgrad, 3. julija. Politični krogi
pričakujejo, da kralj v najkrajšem ča-
su odpotuje v Skoplje, nakar sledi for-
malna napoved vojske. Dvorni posebni
vlak je bil že včeraj pripravljen, vsled
česar se je govorilo, da je kralj s Pa-
šićem že odpotoval. — »Mali Zurnal«
poroča, da je bulgarski poslanik Ton-
čev že vse pripravil, da odpotuje iz
Belgrada. Tončev se je danes posveto-
val z ruskim poslanikom Hartvigom.
— Iz Skoplja se poroča: Na željo na-
čelnika generalnega štaba Putnika se
je že pripravljena napoved vojske Bul-
gariji zadržala, dokler ne bodo vse vo-
jaške čete koncentrirane. — »Neues
Wiener Tagblatt« poroča iz Belgrada:
Kralj danes dopoldne še ni odpotoval;
dvorni vlak stoji na belgrajskem kolo-
dvoru pripravljen. Toda vojni oklice
že dotikajo. Kraljevo potovanje se je
odgodilo najbrže zato, ker se zastop-
niki trojnega sporazuma še pogajajo
glede na bulgarski predlog, naj se so-
vražnosti prekinijo.

VARSTVO PODANIKOV.

Dunaj, 3. julija. Avstro-Ogrska je spre-
jela varstvo Bulgarov v Grčiji. Rusija je
varstvo Srbov v Bulgariji odklonila.

DANEV JE DEMISIONIRAL?

Pariz, 3. julija. »Temps« poroča iz
Sofije: Ministrski predsednik dr. Da-
nev je carju predložil demisijo, katere
pa car ni sprejel.

Sofija, 3. julija. Posebni dopisnik
»Reichspost« brzojavlja svojemu listu: De-
misijo Danevega kabineta je car končno le
sprejel. Imenuje se koncentracijsko mini-
strstvo, ministrski predsednik postane Pe-
trov, vojno ministrstvo pa prevzame ge-
neralisim bulgarske armade Savov. Višje
poveljstvo bulgarske armade se poveri
Ratku Dimitrijevu, zmagovalcu pri Lozen-
gradu.

SPLOŠNA MOBILIZACIJA V RUMU-
NIJI. — PROTIAVSTRIJSKE DEMON-
STRACIJE.

Bukarešta, 3. julija. Uradni list je
izšel danes ob pol 6. uri popoldne v po-
sebni izdaji in je objavil sledeči dekret
rumunskega kralja: Mi, Karol I., po
božji milosti in volji naroda rumunskega
kralj, vsem navzočim in njih potom-
cem zdravje! Na predlog mojega voj-
nega ministra ukazujem: 1. Aktivna
armada z rezervami se mobilizuje in
formira operacijska armada. 2. Mobilizacija
se izvede po službenih predpi-
sih o mobilizaciji armade. 3. Za izpo-
polnitev vojnega stanja se vpokličejo
potrebni linijski in milični kontingenti.
Kontingenti, ki še niso potrebni, se vpo-

kličejo po potrebi. 4. »Ordre de batailles«
bo tista, za katero je že po dejanskem
mobilizacijskem načrtu preskrbljeno. 5.
Našemu vojnemu ministru se naroča,
da izvede ta dekret.

Bukarešta, 3. julija. Mobilizacija, ki
se je razglasila danes ob 12. uri opol-
dne, obsega vseh pet armadnih zborov,
katerih poveljstva so v Bukareštu,
Krajovi, Galacu, Jasiju in v Konštanci.

Bukarešta, 3. julija. Od ranega ju-
tra sem so vse ceste in ulice napolnje-
ne s prebivalstvom. Ob 9. uri dopoldne
so se razširile prve govore, da je mo-
bilizacija že izvedena, pol ure pozneje
so izšle posebne izdaje, ki so že poro-
čale, da je mobilizacija izvedena. Ko
je zapustil opoldne prestolonaslednik
Ferdinand kraljevo palačo, ga je po-
zdravljala navdušeno množica z ovaci-
jami. Kjer so se člani vladarske ro-
dine pokazali, jih je množica obkolila
in njim in armadi klicala »Živio«. Lju-
dje so razburjeno razmišljali dogode-
ke. S strašnim sovraštvom se govori o
perfidni Avstriji, ki da je izdala ru-
munske življenjske koristi in se nagla-
šalo, da se Bolgarom zdaj pokaže, kaj
da v vojski pomeni rumunska armada.
Opoldne so v neki kavarni, kjer se po-
litiki shajajo, nabili oklice, ki poziva
prostovoljce, naj v armado pristopijo.
Pozivu se je že veliko oseb odzvalo.
Popoldne se je že uradno mobilizacija
proglasila, kmalu nato je izšel razglas
policijske prefektore, ki je občinstvo o
splošni mobilizaciji obvestil in pozval
občinstvo, naj vzdrži najstrožji red in
naj se vsakega izgreda vzdrži. Ob 6. uri
zvečer je bila patriotska manifestacija
pred spomenikom Mihaela Močnega.
Zbrala se je desetisočerna množica. Go-
vorilo je veliko govornikov, ki so voj-
sko proti Bulgariji zahtevali in naj-
ostreje napadali Avstrijo. Velikanska
množica je korakala pred kraljevo pa-
lačo, kjer je klicala »Živio« kralju in
zahtevala vojsko. Pred izpredom so
nosili deske z napisi proti Avstriji in
z zahtevo vojske proti Bulgariji. Av-
strijsko poslanstvo je stražil cel dan
močan policijski kordon, da zabrani
vsako demonstracijo pred poslopjem,
kar se je tudi posrečilo.

Pariz, 3. julija. Ob rumunsko-bul-
garski meji se pripravlja koncentra-
cija bulgarske armade, da se bulgar-
ska armada pripravi na rumunsko
prodiranje.

Bukarešt, 3. julija. »Adeverul« pi-
še, da zahteva Rumunija vse ozemlje
do črte Ruščuk—Varna.

Bukarešt, 3. julija. Transporti čet se
začno v 1—2 dneh. Merodajni krogi vale
od sebe vso odgovornost, ker da je kriva
položaja Bulgarija, ki noče nič odjenjati.
Kronskega sveta sta se udeležila tudi pre-
stolonaslednik in šef generalnega štaba
Averescu.

SPLOŠNA MOBILIZACIJA V ČRNI-
GORI.

Cetinje, 3. julija. Kralj je podpisal de-
kret, s katerim se ukaže mobilizacija črno-
gorske armade.

BULGARSKI DEMENTI SRBSKIH
USPEHOV OKOLI ŠTIPA.

Sofija, 3. julija. »Agence Telegra-
phique Bulgare« je pooblaščen, da v
najformalnejši obliki dementira vsa
belgrajska poročila o uspehih, ki naj
bi jih bila priporila srbska armada na
bulgarsko kakor tudi srbska poročila, da
so se Bulgari pred Srbi umaknili. Res-
nično dejansko stanje je sledeče: Po
prvih izzivanih srbske armade so na-
še čete, ki so odbile prve srbske na-
pade, pričele z ofenzivo in so, ko so
zasledovale Srbe, zasedle kraje Suševu,
Takovo, Dobrovo in Imerico, ki leže na
desnem bregu rek Slatonovske, pritoka
Bregalnice. Nato so naše čete na došli
ukaz predvčeršnjim ob 10. uri dopol-
dne ustavile ogenj in so se na prejšnje
postojanke na levi breg reke Zletovo

podale. Medtem so se odposlali parla-
mentarji, da o tem Srbe obveste in jih
pozovejo, naj prenehajo streljati. Me-
sto da bi bili Srbi ustregli pozivu, so
pridržali parlamentarje in so z vsemi
silami pričeli splošno ofenzivo, to je
tista ofenziva, o kateri se v poročilih
trdi, da so bili Bulgari zasledovani.
Vsi srbski napadi so bili včeraj popol-
dne z velikimi izgubami odbiti. Izmiš-
ljeno je tudi poročilo, da se je bulgar-
skim vojakom prečital oklice, ki napo-
veduje Srbiji in Grčiji vojsko.

POROČILA WAGNERJA O USPEŠNIH
BULGARSKIH OPERACIJAH.

Sofija, 3. julija. Vojni poročevalec
»Reichspost« brzojavlja svojemu listu: Se-
danji položaj preciziram takole: Predvče-
rajsnji navidezni uspeh Srbov pri Štipu so
Bulgari že z uspešnim protisunkom izrav-
nali, obšli so tudi Kratovo in Krivo Palanko
in prodirajo že tudi proti Kumanovu in
proti srbski meji. Tudi obkolilna operacija
na desnem bregu reke Vardar uspešno na-
preduje, tako da je srbsko stališče pri Ve-
lesu nevzdržljivo in se bodo morali Srbi
umakniti. Tudi ofenzivo proti Solunu Bul-
gari uspešno nadaljujejo, četudi Grki na-
sprotno poročajo in so se znatni deli
grške armade morali umakniti.

Sofija, 3. julija. Vojni poročevalec
»Reichspost« poroča: Od Srbov poročani
uspehi se reducirajo na krajne dogodke, ki
so za splošen položaj brez pomena in ki
so jih Bulgari s primernimi protiakcijami v
24. urah izravnali. Bulgarski vojni načrt
je značilno ženjalno drzen in radi težavnih
terenskih razmer zahteva veliko naglico od
vojakov. Od Srbov za odločilno akcijo raz-
glašeno prodiranje čez Štip je primerjati z
maršom v ljak, katerega zgornji del leži
v črti Kočana—Radovišta—Krivolak. Srb-
ski napad na Štip je nameraval razbiti
zvezo obeh bulgarskih skupin na desnem
in levem bregu Bregalnice in dati duška
srbskemu stališču pri Velesu ter rešiti srbs-
ko timoško divizijo pred obkolitvijo po
Bulgariji, ki so Vardar pri Krivolaku in
Djevdeliu forsirali. Oba načrta sta se iz-
jalovila. Bulgari se nahajajo zopet na Ovč-
jem polju in so izolirali timoško divizijo ob
desnem bregu reke Vardar.

SRBI NA OVČJEM POLJU PORAZENI?

Sofija, 3. julija. Vojni dopisnik »Reichs-
post«, Wagner, brzojavlja svojemu listu:
Prva odločilna bitka je odločena. Bulgar-
ska armada je na Ovčjem polju Srbe popol-
noma porazila in uničila.

POROČILA O SRBSKIH USPEHIH NA
ČRTI KRIVA PALANKA—KOČANE-
ŠTIP.

Belgrad, 3. julija. Včeraj zvečer (2.
t. m.) so Srbi po pravkar došli poro-
čilih zopet ujeli 17 bulgarskih častni-
kov in 1165 vojakov. Pri Retki Bukvi,
ki jo je donavska divizija pod povelj-
stvom podpolkovnika Sturm-Jurišića
opolnoči zavzela, so ujeli Srbi nad ti-
soč bulgarskih vojakov. Tu so Srbi po-
veljnika bulgarske Rilo-divizije polkov-
nika Iljjeva s celim njegovim štabom
ujeli.

Belgrad, 3. julija. Črnogorske pomožne
čete so stopile včeraj v akcijo v smeri
Kriva Palanka—Kočane. Bile so se iz-
redno hrabro in so se zlasti v boju na nož
odlikovale.

Belgrad, 3. julija. Srbski brzojavni
urad poroča: Srbi so v zadnjem boju pri
Retki Bukvi izgubili do 3000 mrtvih in ra-
njencev. Bulgarske izgube so veliko večje.

Belgrad, 3. julija. Po avtentičnih po-
ročilih Srbi povsod prodirajo. Do zdaj niso
izgubili še nobene postojanke in so veliko
bulgarskih postojank osvojili. Bulgarsko
poročilo, da se je Bulgarom posrečilo
končno Gjevčeli zavzeti, ne odgovarja res-
nici. Nasprotno je Gjevčeli v srbskih ro-
kah. Posebne izdaje objavljajo povelje ge-
nerala Stepanovića vojakom III. poziva,
v katerih slavi sijajne uspehe čet prvega
in drugega poziva. Povelje končuje: »Ker
nam hočejo Bulgari z nadčloveškim napo-

rom osvojeno ozemlje proti vsaki pravici
odvzeti, se moramo tudi starejši izkazati
vredne mlajših naših bratov. Zmagovito
moramo prodirati na tisti poti (v Sofijo),
na kateri smo se morali svojčas neslavno
obrniti. Zmagovitemu srbskemu orožju mo-
ramo nov sijaj pridobiti!«

Belgrad, 3. julija. Po soglasnih, če-
tudi uradno še ne potrjenih poročilih,
so Srbi po večurnem strašnem boju
bulgarsko divizijo Kovačev popolnoma
uničili. Kovačeva divizija je stala na
najsevernejši točki napadalne črte.
Uničenje te divizije pomenja, da so bili
uspešni srbski poizkusi, da se prodre
bulgarska črta severno od Kočane.

Belgrad, 3. julija. Boji med Srbi in
Bulgari se koncentrirajo med Štipom
in Kočano. Bulgarska armada je vsled
srbskega prodiranja že razcepljena v
dva dela. Štip je v razvalinah, srbska
kavalerija je skozi Štip večkrat jezdi-
la, a za Štipom se Bulgari obupno branijo.
Bulgarske čete za Štipom sta dva
srbske oddelka obkolila. Po neki brzo-
javki, ki je danes ponoči došla, so Bul-
gari že tako daleč nazaj potisnjeni, da
Štip ne leži več v bojni coni. Neka
uradna brzojavka poroča, da so zaru-
bili Srbi ob severni fronti veliko bul-
garske municije in pušk. Sodiijo, da je
to municija uničene Kovačeve divizije.
Desno bulgarsko krilo pri Štipu se je v
paniki umaknilo in je pustilo na boji-
šču mrtve in ranjence.

Belgrad, 4. julija. Iz Skoplja se po-
roča: V torek so Srbi po krvavi bitki
vrgli VII. rilsko divizijo, ki je bila 24
bataljonov in 70 topov močna, nazaj
na levo obal zletovske reke. Kavalerija
jo je zasledovala. Srbi so zaplenili pri
tem veliko topov in municije. Vjeli so
komandanta 13. polka s 1000 možmi.
Bulgarske izgube znašajo tu 600 mrt-
vih in 1800 ranjenih. Najhujši boji se
vodijo na srbskem desnem krilu (pri
Velesu), kjer so Bulgari navalili z vso
silo, a so jih Srbi vrgli nazaj na desni
breg Bregalnice in vjeli 19 častnikov,
198 podčastnikov in 1500 mož.

Belgrad, 3. julija. (Oficijelno.)
Semkaj so došli prvi bulgarski vjetni-
ki in sicer 1600 mož, med njimi podpol-
kovnik Manov, poveljnik 13. polka pri
Retki Bukvi.

Belgrad, 4. julija. Boji med Srbi
in Bulgari se z vso ljutostjo nadalju-
jejo. Srbi sistematično napredujejo,
vsled hudega pogorskega terena pa so
boji strašni in se napadi ter protina-
padi izmenjujejo. Ko so Srbi zavzeli
Retke Bukve, so se polastili Carevega
vrha, visokega 2100 m in sedaj traja
borba za centrom osogovske planine.
Rujan, visok 2220 m.

KOLIKO MRTVIH, KOLIKO RANJENIH,
KOLIKO VJETIH.

Belgrad, 3. julija. Po poročilih iz vo-
jaških krogov je padlo dozdaj 7000 mrtvih
in ranjencev na srbski, 23.000 mrtvih in ra-
njencev pa na bulgarski strani. Srbi so
vjeli 4000 Bulgarov. Včeraj ponoči in da-
nes se je pripeljalo v Belgrad 2000 ra-
njencev.

BULGARI O SVOJIH USPEHIH PROTİ
GRKOM.

Sofija, 3. julija. »Dnevnik« poroča, da
prodirajo bulgarske čete proti Solunu in
da sledi neposredno velika bitka. Po infor-
macijah iz poučenih vojaških krogov so
velikopotezne operacije bulgarske armade
uspešne. Največ uspehov so Bulgari do-
segli proti Grkom, ki so jih Bulgari skoraj
v vseh spopadih vrgli. Izjalovili so se po-
izkusi grških polkov, da bi Bulgare pri
Gevgeliju zadržali. Tu so Bulgari končno
prekinili zvezo Grkov s Srbi. V Gevgeliju
plapolajo bulgarske zastave. Nove bulgar-
ske postojanke so Bulgari s poljskimi utrd-
bami utrdili. Bulgari so gospodarji veli-
kega dela železnice, ki vozi v Solun, in
sicer dela proge, ki vozi iz Skoplja v Gev-
geli. Boji pri Gevgeliju in Zletovu, kjer so
nastopali Grki z bajoneti proti Bulgarom,

so bili zelo krvavi in je veliko vojakov padlo. Govori se, da so Bulgari izgubili pri Gevgeliju veliko vjetnikov in topov.

Sofija, 3. julija. Bulgarske čete prodirajo proti Solunu. Bulgari so dosegli izvrstne strateške uspehe, vrgli Grke nazaj in prekinili njih zveze s srbsko armado. Srbska in grška armada sta zdaj ločeni. Bulgari so gospodarji železniške proge, ki vodi v Solun. General Ivanov izjavlja, da še danes napade Solun.

Sofija, 3. julija. Semkaj je došlo 137 grških in 66 srbskih vjetnikov, katere so spravili v Odrin. — Glasom listov so Bulgari vjeli 1500 srbskih vojakov in 20 častnikov.

GRKI TUDI ZMAGUJEJO. GRKI ZOPET ZAVZELI DJEVDJELI.

Atene, 3. julija. Generalni štab poroča iz Balze, da je druga grška divizija, ko so bili vjeti Bulgari v Solunu, napadla grške pri Kilkišu, ki leže vzhodno od Abacinja in jih po obupnem bulgarskem odporu zasedla. Bulgari so veliko ljudi izgubili. Druga divizija prodira naprej. Peta grška divizija je napadla utrjeno bulgarsko postojanko pri Sarnigolu. Bulgari so bili tudi tu po hudem odporu vrženi nazaj. Izgube so bile na obeh straneh velike. Pri Juresmju sta napadla Bulgare 8. in 9. evzonski bataljon in sta jih po hudem boju na nož vrgla nazaj.

Solun, 3. julija. Grška armada je na svojem zmagovitem pohodu došla včeraj dopoldne pred Kilkiš, kjer so zgradili Bulgari velike obrambne utrdbe, da ustavijo prodiranje Grkov proti severu. Grška armada pa je Kilkiš z navalom z nepopisno hrabrostjo vzela. Na pritisk vojakov, ki so vsak počitek odklonili, so poveljniki ukazali marširati naprej proti severu. Grki so sicer veliko ljudi izgubili, a manj kakor Bulgari.

Atene, 3. julija. Grška armada je izrgala Bulgarom iz rok Djevdjeli in Kilkiš. Pogum grških čet je velik. Častniki ofenzive čet skoraj ne morejo vzdržati. V bitki pri Kilkišu je bilo 2500 Grkov ranjenih. Grški generalni štab se je premaknil v Kilkiš.

ČUDEN DIPLOMATIČNI POLOŽAJ.

Peterburg, 3. julija. »Rječ« poroča: Bulgarska vlada je predvčerašnjim ruske-mu zunanemu ministrstvu naznanila, da je Bulgarija pripravljena sovražnosti prekiniti in odposlati dr. Daneva v Petrograd, da se udeleži razsodiščnih pogajanj tako glede na bulgarsko-srbski kakor tudi z ozirom na bulgarsko-grški spor. Na takojšnje tozadevno obvestilo ruske vlade v Belgradu do sinoči zvečer srbska vlada ni odgovorila. Ruski diplomatični krogi kljub temu še upajo, da se spor mirno reši. Sazonov se je podal k carju v finske čeri.

Dunaj, 3. julija. Diplomatični krogi sodijo, da je znana dr. Daneva brzojavka ruske-mu carju zadnji bulgarski poizkus, da se po neuspešnih korakih v Belgradu in v Atenah doseže prekinjenje sovražnosti. V Bulgariji osobito opozicijski krogi še vedno ne umevajo, zakaj dr. Danev še vedno omahuje in ga zato oestro napadajo. Gotovi, dobro poučeni bulgarski krogi pa trde, da je dr. Danev še do zadnjega mislil, da se tako mir kakor balkanska zveza ohraniti. Zelo se obžaluje, da Danev še ni dobil sredstva, da pomiri Rumunijo, dasi postaja položaj za Bulgarijo vedno bolj neugoden.

Sofija, 3. julija. Ker je Srbija sprejela rusko razsodišče po ruskem predlogu, zahteva Bulgarija pojasnila radi izraza »širši temelj«, kar se še ni pojasnilo. Bulgarija izjavlja, da je v najskrajnejšem slučaju pripravljena, da po uvedbi dominionija v spornem ozemlju dopusti odločitev na podlagi ljudskega štetja.

Pariz, 3. julija. »Petit Journal« poroča, da je car Nikolaj ruski poslan bulgarskemu carju lastnoročno pismo, v katerem mu svetuje, naj se Bulgarija in Srbija sporazumeta glede ustavljenja sovražnosti in pošlje svoja odposlance v Peterburg.

BULGARIJA ZAHTEVA OD GRČIJE ZADOŠČENJE.

Sofija, 3. julija. Car je sprejel včeraj dr. Daneva in Teodorova ter načelnike strank v skupni avdienci. Glede na razoroženje bulgarske posadke v Solunu zahteva Bulgarija od Grčije: 1. Takojšnjo oprostitev vseh vojakov in vrnitev orožja. 2. Vpostavo prejšnjega stanja v Solunu. 3. Vrnitev vojaških objektov v Solunu. 4. Odškodnino. 5. Razobešenje bulgarske zastave in izkazanje časti v Solunu.

PRITOŽBE ZOPER BULGARSKE GROZOVITOSTI.

Atene, 3. julija. (Oficielno.) Glavni stan objavlja na ukaz kralja, da so Bulgari na kolodvoru v Karasuli 12 vjetih evzonov trpinčili in masakrirali.

Belgrad, 3. julija. »Samouprava« poroča, da gorje sedanje vojske pomnožuje žalostno dejstvo, da bulgarski vojaki ranjence in vjetnike neusmiljeno masakrirajo. S tem seveda podžigajo maščevalnost na srbski strani. Bulgari ne prizanašajo niti častnikom. Evropa se mora spričo tega povpraševati, čemu je neki bilo potrebno pregnati Turke iz Evrope?

TURČIJA SE TUDI GIBLJE.

Berolin, 3. julija. »Presszentrale« poroča iz Carigrada: Vojna stranka se je zopet oglasila in živahno agitira, naj se Turčija na novo vojsko pripravi. Trdi se, da je ministristvo že vpoklicalo pod orožje rezerviste, ki so bili domov odpušteni. Carigradske ceste nudijo zopet slikovito vojaško sliko. Po ulicah korakajo kolone pehote, rezervnikov in deželne brambe, kakor tudi artiljerija in kavalerija.

London, 3. julija. »Times« poročajo: Porta je bulgarsko vlado opozorila, da imajo bulgarske čete še vedno zasedeno turško ozemlje in zahteva, da se čete takoj odpokličejo.

× × ×

Rumunska armada.

V Rumuniji je uvedena pri pehoti dveletna, pri kavaleriji in artileriji triletna, pri mornarici, orožništvu in pri mejnih četah štiriletna službena doba. Vojno stanje obsega 169 pehotnih bataljonov, 12 obmejnih stotnij, 83 kavalerijskih eskadronov, 124 modernih in nekaj starejših baterij, 19 trdnjavijskih baterij, 30 tehničnih stotnij. Ob mobilizaciji se poviša mirovno stanje 90.000 mož na vojno stanje nad 400.000 mož, in sicer 250.000 mož prve in 200.000 mož druge linije. Če poseže Rumunija v sedanjo vojsko aktivno, se rumunska armada najbrže razvrsti v ozemlju zahodno od Bukarešte od Nikopolja do Vidina. Mobilizacija in razvrstitev armade ob Donavi bo trajala 10 do 14 dni. Armada prve linije je mobilizirana tako hitro, da že prične lahko drugi teden po mobilizaciji operirati.

Izpred sodišča.

POROTNA OBRAVNAVA PROTI OKRAJNEMU ŠOLSKEMU NADZORNIKU FINŽGERJU IN URADNIKU OKRAJNEGA ŠOLSKEGA SVETA ROZINI V GORICI.

Tretji dan.

Gorica, 2. julija 1913.

Razprava se začne točno ob 9. uri zjutraj.

Besedo povzame dr. Franko: Poudariti moram, da časopisje o razpravi netočno poroča. Zdi se, da poroča na način, ki je sposoben, da napravi javno mnenje proti Finžgarju. Jaz sem čital samo »Soča«. »Soča« pravi, da se je zagovarjal g. Finžgar, da je prišel l. 1905. na Jesenice, kjer je dobil od očeta denar, po državni železnici. V resnici pa železnice takrat niti bilo ni. Da je prišel gosp. Finžgar na Jesenice po drž. železnici, se ni govorilo, ampak da je sploh prišel. Šel je lahko tudi čez Pontebato.

Drž. pravdnik: Jaz se strinjam z gospodom zagovornikom, da naj časopisje prinaša samo resnico, vendar mislim, da to na gg. porotnike nikakor ne bode vplivalo.

Predsednik: Prosil bi gospode žurnaliste, da poročajo samo to, kar se pri razpravi ugotovi.

Tukaj imamo dve nakaznici na davkarijo v Gorici:

1. da izplača gosp. Finžgarju 1300 K za poravnavo gradbenega računa nove šole v Kalu, nakaz z dne 12. januarja 1911;

2. da izplača gosp. Finžgarju 220 K za poplave v šoli v Kalu, nakaznica z dne 22. julija 1911 pod št. 1492.

Obe nakaznici in pobotnici sta pisani in podpisani od gosp. Finžgarja.

Pod št. 1492 je vložena pritožba šol. vodstva v Kalu na okr. šol. svet radi slabega ometa pri šoli. Saksida je izjavil, da je poplave moral izvršiti brezplačno.

Glede poprav, o katerih govori nakaznica za 220 K, pričam niso znane. Nakaznica za 220 K je bila izdana ob času, ko je bil Rozina na dopustu v Toplicah. Finžgar pravi, da ga je morda Rozina slabo informiral, preden je šel na dopust in da je izročil Rozini denar, ko se je ta vrnil. Vprašal bi gosp. Finžgarja, kako da se je na te informacije tako dolgo spominjal.

Finžgar: Sem se spominjal.

Predsednik: In vendar pravite, da se vsled raztresenosti mnogih reči ne spominjate.

Finžgar: Morda sem si napisal na kak listek, morda se je Rozina vrnil kdaj domov. Zakaj se pa naglašja, da je bil Rozina l. 1911. v Toplicah.

Drž. pravdnik: Jaz sem vprašal, ali je bil Rozina l. 1910. ali 1911. v Toplicah in izvedel, da je bil l. 1911.

Predsednik: Kako da nosi nakaznica za 220 K št. 1492, katero število nosi že omenjena pritožba.

Finžgar: Morda je bilo radi šole v Kalu več aktov skupaj in se je napisalo na nakaznico številko enega izmed aktov.

Predsednik: Včeraj ste rekli, da so se izvršile za Kal morda kake naprave, toda nakaznica govori o popravah (Reparaturen).

Finžgar: Pomota je mogoča.

Predsednik: Rekli ste, da so se izvršile morda kake naprave.

Finžgar: Da.

Predsednik: Kje ste te naročevali.

Finžgar: Pri raznih firmah v Gorici; na deželi smo to prepustili šolskim vodstvom.

Predsednik: Kako ste poravnali račune?

Finžgar: Firme v Gorici so dvigale same denar na davkariji ali pa prišle k meni in sem jim denar izročil jaz.

Predsednik: Kje ste naročili te poplave za Kal?

Finžgar: Ne vem. Izrecno pa zavračam, da bi ta denar pridržal jaz.

Dr. Franko: Morda je prišel l. 1911. Rozina iz Toplic v Gorico.

Rozina: To že ne, ker bi rabil za pet dni.

Predsednik: Ali ste dali pred dopustom slabe informacije.

Rozina: Ne.

Drž. pravdnik (Finžgarju): Vi ste rekli, da ste morda obdržali denar zase, ker ste prej morda izplačali iz svojega.

Predsednik: Zakaj ste pa prej vedno trdili, da so šli vsi zneski Rozini v žep.

Finžgar: Jaz sem popolnoma prepričan, da je šel ta denar Rozini v žep.

Drž. pravdnik: To je v protislovju.

Finžgar: Drugega ne morem obdolžiti, ker drugega ni bilo.

Zagov. Gabršček: Če bi Rozina prišel med tem časom v Gorico, bi bilo razvidno iz knjige tujcev v Toplicah.

Finžgar: Jaz sem le rekel, da je to možno.

Gabršček: Mislite, da je mogoče, da bi prišel Rozina za en dan v Gorico, da Vas slabo informira in dvigne 220 K.

Finžgar: Jaz sem se tudi vračal.

Gabršček: Kako pa, da se niste čudili, da se je vrnil za en dan.

Finžgar: Jaz nisem trdil, ampak le rekel, da je to možno.

Predsednik: Gre za to, ako so imeli pri okr. šol. svetu posebne račune za šolske poplave.

Pokliče se kot priča dr. Pavlin, ki pa večinoma izpove, kako se dela sedaj, ne pa, kako je bilo pod Finžgarjem.

Dr. Franko (Rozini): Vi ste bili l. 1911. od 6. do 27. julija v Toplicah. Ali se morda spominjate, če je prišla nakaznica in pobotnica med mesečnimi izkazi davkarije v Vaše roke?

Rozina: Je preneumno.

Dr. Franko: Pa ko ste vpisovali svoto, bi morali to opaziti.

Gabršček: Saj Rozina ni Finžgarjev nadzornik.

Rozina: Jaz sem vpisoval šole čez eno leto, ko je prišla revizija, prepisoval sem v glavno knjigo iz mesečnih izkazov, pobotnic nisem imel pred sabo. Vpisal sem izdatke za celo leto v 14. dneh.

Predsednik: Vi ste vpisovali v glavno knjigo samo znesek, ki je bil na nakaznici.

Rozina: Da, če je bila svota res izplačana, to nisem bil opravičen kontrolirati.

Predsednik: Kje pa so bile prejmnikove pobotnice.

Rozina: V aktih.

Predsednik: Ali ni Finžgar zahteval, da se vpiše postavke v glavno knjigo vsak mesec.

Rozina: Ne.

Drž. pravdnik: Koliko postavk je bilo na leto?

Rozina: Približno poldrug tisoč; torej nisem mogel vedeti za prejmnikove pobotnice.

Dr. Franko: Ali niste teh pobotnic predložili revizorjem.

Rozina: Saj jih niso zahtevali.

Predsednik: Če jih niso revizorji zahtevali, zakaj bi jih kontroliral Rozina.

Kanal. Nakaznica davkariji v Gorici z dne 19. decembra 1907, da izplača Finžgarju za delno odplačilo za stavbišče za šolo v Kalu 2000 K. Nakaznica in pobotnica, spisana in podpisana od gospoda Finžgarja. Po pogodbi, ki je bila podpisana od gosp. Finžgarja in prodajalca Kocjančič dne 8. marca 1908, bi dobil poslednji 5752 K.

Nakaznica z dne 22. januarja 1909 na davkarijo v Gorici, naj izplača Finžgarju 600 K za obzidanje šolskega vrta v Avčah. Pobotnica in nakaznica spisani od podpisani od Finžgarja.

Obe listini se nahajata v stavbnem aktu za Kanal. Stroški za gradbo šole v Kalu so znašali po konečni likvidaciji 52.939 K. Poslopje je bilo preplačano; med ta znesek spada tudi svota 600 K.

Predsednik: Kot zadnji obrok je prejel podjetnik 2930 K l. avgusta 1910 za gradbo šole v Kalu. Med izplačanimi zneski se ne nahaja svota 600 K. (Finžgarju): Kako si to razlagati.

Finžgar: Na enak način, kakor pri dosedanjih slučajih.

Franc Gorjup iz Kanala izjavi kot priča, da je gradil šolo v Kalu. Plačan je popolnoma. Razne obroke je prejel deloma na davkariji v Gorici, deloma v Kalu. Zneska 600 K ni prejel.

Priča Josip Debenjak, ki je gradil šolo v Avčah izjavi, da je popolnoma izplačan. Denar je prejemal na davkariji v Gorici. Šolskega vrta v Avčah ni on obzidal.

Drž. pravdnik: Pogodbo za šolsko poslopje ste napravili 9. marca 1908, znesek 2000 K pa ste plačali že prej, kar Vam ni bilo treba.

Dr. Franko: Morda se je prej napravila ustna pogodba. Zato se je tudi 2000 K plačalo, preden se je napravilo kupno pogodbo pismeno.

Finžgar: Navadno smo delali tako.

Drž. pravdnik: Zakaj ste pa pozneje plačali celo svoto za stavbišče, to je 5752 kron, in se niste spomnili, da ste plačali že prej 2000 K.

Finžgar: Rozina me je slabo informiral.

Kozana. Predsednik: Glede šole v Kozani imamo tri nakaznice: 1. Nakaznica z dne 24. aprila 1911 davkariji v Gorici, da plača Finžgarju za delno odplačilo za vodnjak pri šoli v Kozani 550 K.

2. Nakaznica z dne 16. junija 1911 na davkarijo v Gorici, da izplača Finžgarju za nove naprave v šoli v Kozani 800 K.

3. Nakaznica z dne 31. julija 1912 na davkarijo v Gorici, da izplača okr. šol. svetu za poravnavo stavbenega računa v Kozani 2000 K.

Nakaznice so pisane in podpisane od Finžgarja. — Pri konečni likvidaciji se je ugotovil račun za zgradbo nove šole v Kozani na 32.398 K. Šolo je gradil Valentin Vuga. Svota 550 K za vodnjak je bila všteta v skupen račun. (Finžgarju): Ali je nakazilo te svote opravičeno?

Finžgar: Ne.

Predsednik: Kaj imate temu pripomniti?

Finžgar: To, kar pri prejšnjih slučajih.

Priča Val. Vuga je izjavil preiskovalnemu sodniku, da je popravljal pri šoli streho, ko je bila pokvarjena po burji. Naročil mu je to nadzornik Finžgar.

Predsednik: Kako da ste izplačali 31. julija 1912, zadnji dan, ko ste bili v službi, vsoto 2000 K, ki ni bila opravičena.

Finžgar: Nisem bil v položaju, da bi jasno mislil.

Rozina: Finžgar je sam obvestil Val. Vuga, ki je prosil, da bi se mu še kaj dalo za zgradbo šole v Kozani; jaz denarja nisem dvignil.

Drž. pravdnik: Naj se pokaže gg. porotnikom obvestilo, katero je poslal Val. Vugi Finžgar, v katerem mu naznanja sklep seje okr. šol. sveta, da je bila njegova prošnja zavrnjena.

To obvestilo se prečita.

Drž. pravdnik (Finžgarju): Svojemu nasledniku ste pustili veliko aktov v reševanje, kako da ste pa teh 2000 K nakazali, zakaj niste tega tudi pustili nasledniku? Spomniti bi se morali tudi na prejšnje obvestilo, saj ste se prej spominjali tako dolgo na informacijo gospoda Rozine.

Finžgar: Ta dan sem bil psihično skoraj mrtev, lahko se je izrabila moja razburjenost.

Valentin Vuga, zidarski mojster, izpove, da je bil za gradbo šolskega poslopja popolnoma izplačan. Denar je dobival v obrokih na davkariji. Zadnji obrok 568 K je prejel 6. marca 1912 na glavarstvu. Znesek 2000 K mu ni znan. On je zidal tudi vodnjak, toda ta svota je zapopadena v skupni svoti za celotno zgradbo. Popravljal je tudi streho; stroški so znašali okoli 100 kron; kje jih je prejel, se ne spominja.

Predsednik: 800 K niste dobili za poplave?

Val. Vuga: Ne.

Josip Vuga, sin Valentina, izpove isto, kar oče.

Predsednik: Prošnja za doplačilo radi zgub pri zgradbi je bila od okr. šol. sveta zavrnjena.

J. Vuga: Da.

Drž. pravdnik: Ali ste prišli še pozneje kaj prositi radi tega?

J. Vuga: Ne, tudi oče ne.

Drž. pravdnik: 10. aprila 1911 ste poslali Vugi, naj gradi vodnjak in dva dni pozneje ste že nakazali svoto 550 K.

Finžgar: Rozina me je slabo informiral, morda pa me je Vuga prosil, naj mu dav kako predplačilo.

Rajmund Vuga, učitelj v Kozani, izjavi kot priča, da se je popravila pod njim streha pri šoli. Bilo je le par malih naprav. Denar za stroške je dvignil on pri davkariji. Naprave za 800 K mu niso znane.

Lokavec. Nakaznica z dne 19. oktobra 1911 na davkarijo v Gorici, da plača okr. šol. svetu za naprave pri šoli v Lokavcu 330 K. Pobotnica istega dne.

Nakaznica 16. marca 1912 na davkarijo v Gorici, da plača Finžgarju za naprave pri šoli v Lokavcu 230 K. Pobotnice in nakaznice izpolnil in podpisal Finžgar.

Gradba šole v Lokavcu je stala 34.384 kron, katera svota je bila podjetniku Jos. Lozarju izplačana. Preveč se je vrhutega

izdalo 4440 kron, kamor so prištete tudi zgoraj omenjene nakaznice.

Med listinami je notes pok. Jos. Lozarja, kamor je Finžgar zapisoval posamezne obroke in iz katerega je razvidno, da je bil podjetnik izplačan. Izvršile so se pri šoli še razne poprave z 8061 K, ki so bile tudi izplačane pri davkarji v Gorici.

Predsednik: Kaj imate k temu pripomniti.

Finžgar: Vobče imam pripomniti, da sem izdal nakaznice in pobotnice na temelju informacij od strani Rozine. Vendar se mi zdi tukaj čudno; morda je kaka napaka. Ne morem pa pripoznati, da bi denar jaz obdržal, kakor v vsakem drugem slučaju.

Po zaslišanju tozadevnih prič pride na vrsto slučaj Lokve. Nakaznica z dne 25. junija 1912, št. 1220, na davkarji v Gorici, da izplača okr. šolskemu svetu za gradbeni obrok šole v Lokvah 1000 K. Pobotnico in nakaznico je izpolnil Finžgar. Konečna likvidacija se še ni izvršila. Podjetnik Val. Leban ima še nekaj dobiti. Preveč se je nakazalo za zgradbo 2000 K, med temi tudi zgoraj omenjenih 1000 kron.

Predsednik: Kaj pripomniti k temu? Finžgar: Kakor vselej. Vendar, kaj pa je z drugimi 1000 kronami?

Predsednik: Druge nakaznice niste vi pisali. Vas obdoljuje pravdnštvo samo slučajev, kjer ste vi nakaznico in pobotnico izpolnili in podpisali.

Podjetnik Val. Leban izpove, da je prejemal posamezne obroke na davkarji.

Drž. pravdnik: Na pristni nakaznici od 26. maja 1912 je ravno isto število kakor na inkriminirani.

Otllica. Nakaznica z dne 16. decembra 1905 davkarji v Gorici, da izplača Finžgarju za gradbo šole v Otllici 2000 K. Pobotnica manjka.

Nakaznica z dne 28. marca 1906 davkarji v Gorici, da izplača Finžgarju na račun gradbenega podjetja v Otllici 2000 K.

Nakaznica z dne 19. maja 1909 davkarji v Gorici, da izplača Finžgarju za gradbeni obrok v Otllici 1200 K. Pobotnice in nakaznice pisane od Finžgarja. Pri konečni likvidaciji so se ugotovili stroški za gradbo šole v Otllici na 15.634 K. Podjetnik Bratina ima dobiti še okoli 2000 K. Preveč se je nakazalo 6000 K, med temi so vštete zgoraj omenjene tri vsote.

Finžgar prizna, da so nakazila neopravičena, se zagovarja kakor do sedaj.

Predsednik: Zgradba se je začela dne 14. avgusta 1905, končala 15. oktobra 1906, nakazala pa se je prva svota že dne 16. decembra 1905. Saj po pogodbi niste bili dolžni plačati pred izvršitvijo. Bili ste pri pogodbi, in kako da ste nakazali, če ravno niste bili dolžni?

Finžgar: Morda je imel okr. šol. svet mnogo denarja, kar je bilo navadno od decembra do marca. Potem smo izplačali, ko smo imeli denar.

Drž. pravdnik: Zakaj niste rekli podjetniku, da mu ne tiče nič denarja pred izvršitvijo?

Finžgar: Ako je bil denar, sem mislil, da smem plačati tudi brez vednosti okr. šolskega sveta.

Drž. pravdnik: Toda stranka denarja ni dobila.

Finžgar: Da, to je tudi neopravičeno.

Drž. pravdnik: Je mogoče določiti stan premoženja okr. šol. sveta v začetku leta 1906?

Dr. Franko: Ste bili postrežljivi do strank?

Finžgar: Da.

Dr. Franko: Ste napravili strankam kako uslugo?

Finžgar: Velikokrat.

Dr. Franko: Torej vi ste se zanesli na informacije od strani Rozine.

Finžgar: Da.

Drž. pravdnik: To pa je bilo okr. šol. svetu na škodo, bi raje plačali dolg na Montu, kjer ste morali plačevati obresti, medtem ko vam Bratini ni bilo treba.

Finžgar: Stanje premoženja je bilo takrat ugodno.

Drž. pravdnik: Ko je prišel Rozina in vam rekel, da čaka zunaj Bratina in zahteva denar, ali niste vprašali, kje je ta mož, kateremu niste še dolžni plačati?

Finžgar: Jaz sem zaupal Rozini.

Predsednik: Kaj pravite vi k temu?

Rozina: O teh rečeh sem zvedel šele v zaporu.

Dr. Franko: Tiste nakaznice niso prišle pozneje z mesečnimi izkazi v vaše roke?

Predsednik: Vi niste preiskovali, ali je nakazilo upravičeno, ampak prepisovali v glavno knjigo samo številke?

Rozina: Da.

Predsednik: Torej pridemo vedno na isto.

Jernej Bratina, posestnik v Otllici, izpove kot priča, da je zidal šolo v Otllici. Okr. šol. svet bi mu plačal po pogodbi v petih letih po izvršitvi gradbe. Prejeti ima še 2043 K. Preden je končal šolsko poslopje, ni zahteval denarja. Dobival je denar na davkarji v Gorici.

Pušale. Nakaznica z dne 22. dec. 1909 davkarji v Gorici, da izplača Finžgarju za gradbeni obrok pri šoli v Pušalah

1000 K. Nakaznica pisana in podpisana od Finžgarja. Teh 1000 K se je izdalo za gradbo preveč. Prečita se izpoved Andr. Podgornika, ki je gradil šolo v Pušalah. Prejemal je denar na davkarji. Izključuje, da bi on prejel teh 1000 K.

Solkan. Nakaznica z dne 25. maja 1905 davkarji v Gorici, da izplača Finžgarju 5000 K za podjetje pri zgradbi nove šole v Solkanu. Na pobotnici stoji, »da jih odraja Jos. Lozarju«. Obe listini je izpolnil Finžgar. Preveč se je izdalo za zgradbo šole v Solkanu 9600 K, med temi je všteti tudi omenjenih 5000 K. Finžgar je napravil Lozarju v njegov notes zapiske, kakor je prejemal obroke. Lozar je popolnoma izplačan, teh 5000 K pa ni prejel.

Predsednik: Kako pa se je nakazalo teh 5000 kron?

Finžgar: Mešali so gotovo že kaj pri prejšnjih obrokih, jaz sem se zanašal na informacije Rozine. Tukaj so morali biti predlagani ponarejeni akti.

Predsednik: Kaj bi se mešalo, pa ne veste povedati?

Drž. pravdnik: To je zelo čudno, da je Finžgar zabeležil v Lozarjev notes obroke od 20. aprila in 9. julija, onih 5000 K od 25. maja pa ne. Zakaj niste zapisali tudi teh 5000 K, saj niste vedeli, da jih Lozar ni dobil, marveč da jih je obdržal Rozina, kakor sedaj pravite.

Finžgar ne odgovori.

Dr. Franko: Saj vidite, da je zmešan. Povedal je že davi, da ni sproti vpisoval.

Nrž. pravdnik: Če ne more odgovoriti, je seveda zmešan. Prečita naj se pobotnica, kjer Finžgar izrecno pravi, da odraja to svoto Lozarju. Tako jasno kakor v tem slučaju, se ni nikjer izrazil.

Finžgar: Mogoče sem ga pa dal Lozarju.

Drž. pravdnik: Prej pa ste trdili, da ga je Rozina vtaknil v žep.

Poprave.

Šola v Št. Andrežu. Nakaznica z dne 20. marca 1905 na davkarji v Gorici. Finžgarju za račun Al. Mozetiča za popravke pri šoli v Št. Andrežu 472 K 60 vin. Od teh je dobil Al. Mozetič samo 180 K 76 vin. Nakaznico in pobotnico je spisal in podpisal Finžgar.

Finžgar se zagovarja kakor vedno.

Al. Mozetič izpove, da je bilo l. 1905. nekaj poprav, več pa ni prejel, kakor je označeno na pobotnici. Leta 1903. je napravil vodnjak za 475 K, ta denar je prejel na davkarji.

Predsednik: Bilo je torej preveč plačano.

Finžgar: Jaz odklanjam vsako odgovornost.

Leop. Furlani, učitelj, izpove kakor Al. Mozetič.

Al. Mozetič je dobil svoto 180 K na davkarji, tam je napravil tudi pobotnico, katero mu je spisal Rozina.

Dr. Franko: Ste vi tukaj Finžgarja informirali?

Rozina: Mogoče, toda to je prvi slučaj.

Dr. Franko: Taki slučajji so bili že včeraj. Številke se niso vjemale. Rozina je rekel, da je tam najbrže denar sam pridržal.

Drž. pravdnik: Rozina priznava samo tam, kjer je na svoj način falzificiral, ne pa kjer je nakaznice in pobotnice pisal Finžgar.

Dr. Gabršček: Saj je tudi v začetku vse nase vzel, ko še ni vedel za te slučaje.

Dr. Franko: Ko se še ni kesal, da je priznal.

Iz zapisnika preiskovalnega sodnika se ugotovi, da ni Rozina priznal, da bi v slučajih, kjer je Finžgar sam izpolnil nakaznice in pobotnice, on pridržal denar.

Pet minut odmora.

Ročinj. Nakaznica z dne 17. marca 1909, št. 422, davkarji v Gorici, da plača Finžgarju za popravbo šole v Ročinju 350 kron.

Po izpovedbah prič so se večje popravke izvršile leta 1907., za katere je bil Jos. Lozar izplačan pri davkarji; v letih 1908. in 1909. pa le majhne popravke.

Finžgar se zagovarja na enak način kakor do sedaj.

Rozina hoče dokazati, da takrat ni bil v Gorici, ker mu je takrat umrla mati in je dobil 14 dni dopusta.

Ugotovi se pa v dnevni zapisnik že 14. marca, torej je bil 17. marca v Gorici.

Priča Ant. Križnič izpove, da je napravil v Ročinju pri šoli nekaj poprav. Dvakrat je dvignil denar na davkarji v Kanalu, enkrat pa mu je izročil Finžgar na okrajnem šolskem svetu 500 K. Vzel jih je kar iz žepa in tako mu je Finžgar tudi večkrat dal iz svojega, proti pobotnici.

Obnavna se pričine do prihodnjega dne, ker se čuti Finžgar slabega.

Cerkvene zadeve na Koroškem.

Važne izpremembe se dogajajo ravno zdaj na Koroškem. Nastavijo se sedaj v juliju kaplani; žalibog so s a m o s t i r j e Slovenci. Najmanj 10 bi jih rabili. Tu bi naj prišli Kranjci nam na pomoč! — Prestavlja se pa tudi knezo-

škofijski kaplan in tajnik Franc Lasser kot župnik na Brnco! — Od leta 1907. pride že četrti slovenski kaplan v škofijo. To je kakor pri gotovih cveticah, ki se jih mora venomer presajati iz vrta v hišo in iz hiše v vrt. To je vse na zraku ležeče. — Prestavlja se pa tudi knezoškofijski kancelar Janez Vidovic v kapitelsko hišo. Slovenci z napeto pozornostjo pričakujejo, kdo bode novi kancelar. — Slovenci so v popolnoma primerni obliki prosili v Solnogradu za škofa, ki zna slovenski. Slovenci so z vso dostojnostjo prosili sedanjega knezoškofa za slovenskega generalnega vikarja. — Slovenci so tudi prosili knezoškofa za slovenskega kancelarja. Zdaj bo kancelar, oziroma nov kanonik imenovan! — Zdaj se bo knezoškof lahko oziral na tako opravljene želje Slovencev. — Kot po cellem svetu, posebno po celi Avstriji, duhovniki v materinščini dopisujejo zdaj tudi koroški slovenski duhovniki knezoškofijskemu ordinarijatu slovenski. Seveda sprejema knezoškofijski ordinarijat vse slovenske vloge. — Slovenske vloge sprejemajo namreč prav vsi uradi brez ugovora. — Odslej bodo brezdvomno vsi slovenski duhovniki slovenski dopisovali. Kaj pa tudi pomaga vse delo, ako bi še tu ne bilo složnosti. Nek previden župnik (menda iz Libuči pri Pliberku) je vprašal: Je li to modro? — Cela Koroška je odgovorila: Pravično je to! Neumno pa to tudi ni. — Da! Nekdo se je celo zatekel k sv. pismu ter je rekel: »Brate, izvleci najprej bruno iz svojega očesa in potem glej, da izdereš nemčurski pezdor iz očesa slovenskega ljudstva.« — Še nekaj! Borovlje so razpisane! Govori se, da bo nek Albanec kompetiral! — Vlada namerava namreč ustanoviti v Borovljah albansko šolo, da bo že enkrat narodno vprašanje rešeno. Učenci bodo hodili vsi oboroženi! Pušk je itak zadosti tam!

Dnevne novice.

— Kranjska deželna gasilska zveza v Ljubljani ima občni zbor v nedeljo, dne 13. julija t. l., ob 10. uri dopoldne v deželnem dvorcu v Ljubljani. — Dnevni red: Otvoritev občnega zbora; poročilo osnovnega odbora; odobritev pravil; volitev odbora in načelstva; določitev doneskov in plačilnih rokov; določitev kroja in oprave; slučajnosti in razni predlogi.

— Čudne manire imata v političnih bojih »Primorski list« in »Gorica«. Mi se v boj stare in mlade struje na Goriškem ne vmešujemo. Če se naša želja, da bi se dosegel pošten kompromis, ne more uresničiti, moramo pač čakati, kako boj izpade. Obrnili smo se pa v interesu katoliške stvari proti načinu tega boja, kakor sta ga začela »Primorski list« in »Gorica«, in si ne bomo dali vzeti pravice izreči o njem svojo sodbo. Dejstvo je, da omenjena lista napadata dr. Breclja izključno le iz osebnih strani, mu očitata drage honorarje in avtomobil, s katerim se k bolnikom po deželi vozi in se zaničljivo izražata o njem, ker je slučajno doma z Vipavskega, ki politično spada pod Kranjsko, po naravi pa pod Primorje. »Primorski« list skuša utajiti, da s tem vzbuja stari provincializem, vendar so to le izgovori. Saj nismo tako kratke pameti, da bi bili že pozabili, kako je ta list klical vse Goričane na korajžo proti »Kranjcu«, kakor bi edinole na Goriškem rastla vsa modrost, na Kranjskem pa so vsi seveda sami tepci. Še zdaj agitira »Primorski list« s tem: Kranjec naj na Kranjskem ostane! Omejenost tega stališča leži na dlan, in kdor se takega orožja poslužuje, računa z najzaostalejšimi instinkti. Če je stališče »Primorskega lista« pravilno, potem Kranjec nikoli ne bi smeli poslušati Goričana dr. Mahniča in Hrvat bi ga morali glasom politične morale »Primorskega lista« čez morje nazaj v Gorico pognati. Saj je tudi Mahnič napravil »razdore«, ki ja pa bil jako potreben in zdrav. »Primorski list« obrekuje dalje, da se novostrujarji potom »Slovenske Straže« iz Ljubljane gmotno podpirajo. Na to neresnicno bo že »Slovenska Straža« primerno odgovorila. Mi pa se imamo odločno obračati proti temu, da »Primorski list« »Slovenca« očita, da je v zadnjih letih sploh zelo neznačajno in nedosledno postopal. To so pavšalna sumničenja, ki jih mi »Kranjci« ne razumemo. Mora že tako biti. Dosleden in značajan je edinole »Primorski list« in morebiti še »Gorica«, sploh ima v Gorici drobtino svoj nepremakljivi sedež in drugo je vse neumno in zaničevanja vredno. Vendar pa »Slovenec« še ni tako neznačajen in nedosleden, da bi se vezal z iredentarskimi in ateističnimi laškimi nacionalnimi liberalci, gnijlo in koruptno kamoro, ne da bi

slovenska goriška dežela od tega kaj resničnega dobička imela!

— »Hrvaški narodni svet« v Bosni je imel te dni svojo sejo v Travniku, katere so se udeležili tudi disidenti hrvaškega saborskega kluba dr. Čabrajić, Jelavić in Džamonja. Sprejeli so se ti-le sklepi: 1. Hrvaški narodni svet pozdravlja edinstvo hrvaškega saborskega kluba (t. j. disidenti so zopet stopili v klub); 2. Člani hrvaškega saborskega kluba ne smejo vladi votirati ne proračuna, ne sodelovati pri kakem drugem delu, dokler narodnemu zastopstvu ne bo zajamčeno, da bo v vseh področjih javne uprave, in tudi v notranji železniški službi, uradni jezik izključno hrvaški. Istotako ima biti hrvaški jezik obvezni učni jezik v vseh bosensko-hercegovskih šolah; 3. v vseh narodnih vprašanjih ima v bodoče odločati v prvi vrsti plenum hrvaškega narodnega sveta. Dalje je narodni svet z odobravanjem vzel na znanje sklepe vrhovne uprave stranke prava v Trstu dne 1. in 2. junija ter sklenil, da se ima začeti živa akcija za ustanavljanje klubov stranke prava po deželi. Osnovati se ima tudi nov hrvaški politični dnevnik.

— »Mir«, je bil danes konfisciran.

— Umrli je v Olševku pri Kranju večeraj č. g. zlatomašnik Andrej Volc, župnik v pokouju. Pokojnik je bil rojen dne 7. maja 1834 in 30. julija 1857 v mašnika posvečen. Eno leto je bil semeniški duhovnik, potem pa je služboval kot kaplan v Selcih, na Bledu, v Srednji vasi v Bohinj, v Boštanju, kot župnik v Beli cerkvi in Št. Vidu pri Ljubljani. Od leta 1891. pa je živel v pokouju in po svojih močeh pomagal v dušnem pastirstvu. Pogreb bo v soboto ob desetih dopoldne. Svetila mu večna luč!

— Pastoralna konferenca za ribniško dekanijo se bo vršila dne 10. julija v Ribnici. Začetek ob 10. uri.

— Dolenjska podružnica »Slomškove zveze« bo zborovala dne 10. julija v Rudolfovem. Ob tej priliki predava nadičtelj Janko Polak »O pazljivosti s stališča eksperimentalne pedagogike«. Na razgovoru bo tudi najnovejši, to je Krulčev abecednik. Izvolil se bo obnem odbor za dolensko podružnico. Na zborovanje vabimo vse dobromisleče učiteljske, duhovščino in vse druge naše somišljenike in prijatelje.

— Novomeški dijak Konrad Sušnik ni umrl med operacijo, ampak šele drugi dan po operaciji, in sicer na otrpenju srca.

— Nesreča. Ignacij Železnik, posestnikov sin iz Volčjih jam, si je po nesreči med tesaanjem odsekal dva prsta na levi nogi.

— Armadni nadzornik general pehote Aulenberg se je podal inšpicirat na Tirolsko, nakar nastopi večtedenski dopust na Kranjskem.

— Mestna občina v Kranju je prejela brzojavko od nadvojvode Jožefa Ferdinanda, v kateri ji izreka najlepšo zahvalo za patriotsko poklonstvo in za množično cvetje, s katerimi so gospodične obispale avtomobiliste povodom alpske vožnje dne 28. junija t. l.

— Poštne razmere v Šmartnem pod Šmarno goro. Na sobotno notico z dne 28. junija pod naslovom »Antidiluvijalne poštne razmere v občini Šmartno pod Šmarno goro« prosim, da objavite resnici na ljubo te vrstice: Ni res, da bi bile krive škandalozne poštne razmere tukajšnje pošte, da županstvo v Šmartnem pod Šmarno goro ne dobiva pravočasno uradnih spisov, temveč krivi so oni, ki napačno naslavljajo pisma. Županstvo Šmartno pod Šmarno goro je v Tacnu, ne pa v Šmartnem, torej ne na tukajšnji pošti, nanj naslovljena pisma se naslovijo v Tacenj ter se vrnejo s prvo obratno pošto na glavno c. kr. pošto v Št. Vidu nad Ljubljano, odkoder se takoj odpošljejo na c. kr. poštni nabiralnik v Tacnu. Ni pa dolžnost tukajšnjega poslovođa, da bi županstvu osebno dostavljaj pisma, ker to ne spada v njegov delokrog. Josip Rotar, poslovođa c. kr. poštne nabiralnika v Šmartnem pod Šmarno goro.

— Nesreča. Dne 1. julija je brala črešnje 19 let stara Franca Skubic iz Stare vasi pri Polici na črešnji Martini Ilovir iz Gozda pri Prežganjem. Franca pa je tako nesrečno padla, da je takoj umrla.

— Najden mrlšč. Iz Zalega loga. Dne 2. julija, ko se ravno na Zalem logu obhaja veliki romarski shod iz raznih krajev, zlasti iz Novakov in Leskovec, so našli dopoldne ob cesti pri Strojčevcih žagi mrtvega koparja Janeza Freljih. Bil je že trd. Vkladal je kopo, da bi jo žgal, a ga je smrt zalotila. Bil je star že 77 let. Najbrže je oslabil in ga je zadela kap.

— Pred usmrtnitvijo pomiloščen. Iz Pittsburga poročajo: Slovenec Frank Mali, ki je čakal smrti na vešalih, je dobil večer pred določenim dnevom poročilo o pomiloščenju. Vsled odloka guvernerja je bila smrtna obsodba izpremenjena v dosmrtno ječo. Zanimivo je, da je bilo usmrčenje štirikrat preloženo in vsakikrat je prišla

vest o izpremembi skrajno zadnji čas, ko je bil Mali že oblečen v črno obleko in takorekoč že stopal proti vešalim. Vsi ljudje, posebno pa sodniki, so se zanimali za ta izvanredni slučaj. Ko je dobil jetniški paznik poročilo o pomiloščenju, je ves vesel vzkliknil: »Nestrpno sem pričakoval tega poročila, ker sem se za fanta izredno zanimal. On ni zločinec, ampak je le žrtev stanovanjskih razmer.« — Mali je bil večer pred eksekucijo čisto miren. Vrata njegove celice so se odprla, vstopil je paznik in mladenič je kot okamenel poslušal guvernerjev odlok. Nato je padel na kolena in se s povzdignjenimi rokami zahvalil Bogu za milost, zahvaljeval se je solznih oči vsem dobrotnikom, ki so kaj pripomogli k njegovemu pomiloščenju. S tem je končan zadnji akt te tragedije, ki je vse tako razburjala, posebno pa pittsbursko slovensko javnost. Hvala gre župniku Mertelju in drugim rojakom, ker so se za celo stvar pošteno zavzeli.

— **Tintorettova slika v kapitelski cerkvi v Novem mestu.** Ta znamenita slika, edina od tega umetnika na Kranjskem, se je morala po naročilu c. kr. centralne komisije za umetnost in zgodovinske spominke poslati na Dunaj v dvorni muzej za zgodovinsko umetnost. Ondi jo bo popravil c. in kr. restavrator Herman Ritschl. — Skoro gotovo ima kapitelska cerkev še eno Tintorettovo podobo; če ne celo dve; preiskava bo to dognala. Prva podoba se je rabila do dohoda prošta dr. Elberta kot navadna kulisa in je bila popolnoma zamazana, tako da se ni poznala nobena figura. Akademski slikar Vavpotič jo je po navodilu svojega profesorja osnažil. Podoba predstavlja sv. Nikolaja kot glavno osebo v škofskem ornatu, ko se bliža z razprostrtimi rokami proti sveti Trojici na nebu; Kristus visi na križu; spremljevalca sv. Nikolaja sta sv. Mohor in Fortunat. Podoba cenijo najmanj na 50.000 kron.

— **Dr. Šlajmer-Zore obsojen.** Fride-rik Zore iz Novega mesta, ki se je v Zagrebu izdal za sina ljubljanskega zdravnika dr. Šlajmera in, nekaj oseb ogoljufal za manjše zneske, je bil te dni v Zagrebu obsojen na šest mesecev strogega zapora, poostrenega vsakih 14 dni s temnico. Po prestani kazni se izžene iz Hrvaške.

— **Slovensko društvo »Lipa« v Zagrebu.** Ker se je dosedanjí predsednik Fran Samša na svoji časti zahvalil, je bil izbran za predsednika g. Ivan Bahčič in za podprednika g. Josip Podbevšek. — Sklenilo se je naročiti nadalje sledeče slovenske časopise: »Edinost«, »Ilustrovani Tednik«, »Narodni List«, »Slovenca« in »Slovenski Narod«. Društvo šteje le 27 zvestih članov ter ima pri pičlem številu članov imovine 500 K 96 vin. — Odbor.

— **Smrt v tujini.** Utonil je v reki Bow pri Calgaryju Matija Shaltz, doma iz Damelj ob Kolpi. — Umrli so: V Pittsburgu rojak Jakob Košir, v Little Falls N. J. Valentin Marovšek, v Beau Creek Mont Andrej Andolšek.

— **Vilfanova kočja na Begunjski se** otvori v nedeljo, dne 6. julija 1913. Turisti se opozarjajo na krasno floro.

— **Razpisani c. kr. poštni uradi na Kranjskem.** Razpisani sta mesti poštarja v Begunjah pri Lescah (II. 2) in Moravčah (II. 2), nadalje mesti poštne-ega ekspedienta v Beli cerkvi na Kranjskem (II. 6) s pavšalom 378 kron za poštnege sla in v Kokri (III. 4) s pavšalom 140 kron za poštnege slugo. — Na Primorskem je razpisano: mesto poštarja v Ronchi (II. 1) ter mesto poštne-ega ekspedienta v Lupoglavi.

— **Žrebanje izredne državne loterije.** Prvi dobiček 200.000 K je zadela št. 460.645, drugi dobiček 50.000 kron št. 492.606, tretji dobiček 30.000 kron št. 137.241 in četrti dobiček 20.000 kron št. 488.506; peti dobiček 10.000 kron je zadela št. 202.752.

Primorske vesti.

p »Slovenski klub« v deželnem zboru tržaškem. Slovenski zastopniki tržaške okolice v mestnem svetu in deželnem zboru tržaškem so si ustanovili svoj »slovenski klub«, ki šteje 12 članov, to je vse slovenske poslanece. Načeluje mu dr. Otokar Ribáň, podpredsednik je dr. Edvard Slavik, zapisničarja sta dr. Ferdinand Černe in dr. Josip Wilfan.

p **Pred poroko ustrelen.** Kakor smo že v zadnji številki poročali, so našli v ponedeljek zjutraj med Osekom in Dolenjem ustreljenega 26letnega Rijavca, po domače Jobov, ki je imel prihodnjo soboto stopiti pred oltar s svojo nevesto. Sedaj pa poročajo o tem umoru še sledeče podrobnosti. V nevesto Rijavčovo je bil zaljubljen tudi Anton Remec iz Oseka. Dekle ga pa ni maralo in je obljubilo zvestobo Rijavcu. Remec je moral k vojakom, a vroča ljubezen do Rijavčeve neveste ga ni zapustila. Minuli teden je prišel od vojakov iz Ljubljane na tritedenski

dopust na košnjo. Bil je z Rijavcem skupaj še minulo nedeljo in mu rekel, da si je njegovo (namreč Rijavčovo) nevesto izbil iz glave in da mu želi srečo ž njo. Rijavec je bil s to Remecovo izpovedjo zadovoljen ter rekel, da pojde še danes obiskat svojo nevesto. Poprej kakor Rijavec pa je zapustil gostilno Remec. Ko se je Rijavec napotil proti stanovanju neveste, ga je nekdo ustrelil v glavo in revež se je zgrudil mrtev na tla. — Sum, da je Rijavca ustrelil, je koj padel na Remeca. Zato je bil koj drugi dan aretiran in priveden v goriški vojaški zapor, odtod pa v ljubljanski vojaški zapor, kjer pride pred vojaško sodišče.

p **Alera Nikolič—šmuc.** Iz Pulja poročajo: Preiskava se nadaljuje neumorno. Priče se zaslišujejo do pozno v noč. Dasi se preiskava vodi tajno, vendar se more soditi, da še ni donesla doslej zaželenega uspeha: ni še pojasnjen pravi vzrok, zakaj je Nikolič dajal šmucu toliko denarja. Ljudje ugrabljajo in ono in ni izključeno perversno občevanje med imenovanimi. O špijonaži ni dokazov. Revizija je ugotovila baje, da primanjkljaj v blagajni znaša 38.000 K. Ker Nikolič ni naenkrat poveril te svote, ampak sukcesivno, kaže, da so bile revizije, ki se vrše navadno po enkrat na leto, zelo površne, kar zasluži največjo grajo za dotične organe. Od druge strani se trdi, da manjka nad 60.000 kron, ki jih je pa Nikolič najbrže razposodil svojim prijateljem in tovarišem. Narednik šmuc je sam priznal, da je dobil od Nikoliča 32.000 kron. — Čuje se precej zanesljivo, da so aretiranci zagrešili poleg defraudacije še drugi zločin: homoseksualnost. Te blodnje sta posebno osumljena glavna krivca poštar Nikolič in narednik šmuc.

p **Neurje v Pulju.** Dne 3. t. m. ob pol 6. in četrt na 7. uro zjutraj se je nad Puljem med hudo nevihto utrgal oblak. V 50 minutah je padlo 116 mm dežja. Tako močnega naliva ni bilo, odkar se vodijo meteorološka opazovanja.

p **Vojašnica v Gradišču.** Domo-bransko ministrstvo je v sporazumu s finančnim ministrstvom dovolilo gradiščanski občini 300.000 kron erarskega posojila za gradnjo vojašnice.

p **V pokoj je stopil** obrtni nadzornik ing. Dominik Coglijevina, ki je celih 20 let vodil obrtni inšpektorat v Trstu.

Ljubljanske novice.

lj **Umrli** je danes ponoči pisatelj Jos. Premk, star 25 let.

lj **Šentjakobsko prosvetno društvo** priredi v nedeljo dne 6. julija izlet na Vrhniko. Odhod z vlakom ob pol osmi uri zjutraj. Na Vrhniko sv. maša pri sv. Trojici ob 9. uri. Po kosilu izprehod v Retovje, Verd itd. V Ljubljano povratek ob pol desetih zvečer.

lj **Smrtna poškočba.** Josipa Severja na Poljanah v Ljubljani je pritislil voz s tako silo, Pda so ga morali prepeljati v deželno bolnico. Sever je v bolnici vsled dobljenih poškodb umrl.

lj **Umrli so v Ljubljani:** Egidij Černe, delavec, 63 let. — Frančiška Pogačnik, posestnikova žena, 22 let. — Anton Mihelčič, posestnikov sin, 12 let.

lj **Prostovoljno gasilno društvo v Štepanji vasi pri Ljubljani** ima veselico v nedeljo, 6. julija 1913 na vrtu g. Jos. Anžiča, po domače pri Šoržu v Štepanji vasi. — Začetek ob 3. uri popoldne. — Vstopnina 30 vinarjev za osebo, gasilci prosti.

lj **Semenj.** Na včerajšnji semenj so pripeljali 453 kronj, 347 prašičev za rejo, 197 krav, 374 volov in 59 telet.

lj **Poizkušena tatvina.** Danes ponoči so neznani tatovi posestnici Ivani Dobnikarjevi na Ježici iz hleva ukradli telico, a so bili po tatvini prepodeni in so morali telico popustiti v nekem grmovju, da so zamogli odnesti pete.

REKORD PRI OBČINSKIH VOITVAH NA CETINJU.

Minuli teden so se na Cetinju vršile občinske volitve. Izvoliti je bilo 12 odbornikov in 6 namestnikov. Volitev se je udeležilo kakih 190 volivcev. Uspeh skrutinija: 170 kandidatov, izmed katerih je dobil največ glasov dosedanjí župan Vuko Vuletič (131). Kandidat s 55 glasovi je prišel med namestnike.

ZOPET POIZKUŠEN NAPAD NA ŠPANSKEGA KRALJA.

Iz Madrida poročajo z dne 3. t. m.: Ko se je danes dopoldne kralj v avtomobilu pripeljal pred vladno palačo, da se udeleží ministrskega sveta, je neki sumljiv moški skočil zadaj na voz. Policija ga je takoj zgrabila. Kralj dogodka niti opazil ni. Pri neznancu so dobili v žepih steklene črepinje; piše se baje Paol Fernandec.

Rupajte le vžigalice: O korist obmejnim Slovincem!

Zadnje vesti.

VOJSKA OFICIJELNA!

Sofija, 4. julija. Avstro-Ogrska je prevzela varstvo bulgarskih podanikov v Grčiji. — Varstvo srbskih podanikov v Bulgariji je prevzela Anglija, ker se Rusija ne sme na nobeno stran eksponirati. — Varstvo Grkov v Bulgariji je prevzela Francija.

Atene, 4. julija. Bulgarski poslanik je danes odpotoval. Arhiv bulgarskega poslanstva se je prenesel v avstrijsko poslanstvo.

Zemun, 4. julija. Bulgarski poslanik v Belgradu, Tošev, je danes odpotoval.

»SRBIJA JE REŠENA.«

Bukarešt, 4. julija. Član ministrskega kabineta je nasproti uredniku »Adeverula« izjavil: Korak Rumunije ima namen v zadnjem trenutku doseči mir. Kar se tiče ravnotežja na Balkanu, je Srbija zdaj lahko pomirjena. Ona je rešena. Ako pa naš korak ne bo miru povzročil, bo Rumunija šla do skrajnega in si zagotovila svojo bodočnost s tem, da prepreči motenje ravnotežja na balkanskem polotoku.

PROMET V RUMUNJI USTAVLJEN.

Bukarešt, 4. julija. Tovorni promet je na vseh progah ustavljen. Osební promet je omejen na vseh progah na en osební vlak tja in nazaj. — Policija je v Bukareštu dala nabiti razglas, ki pozivlja prebivalstvo, da ostane mirno in ne kali reda.

POGAJANJA MED BULGARIJO IN RUMUNJO.

Dunaj, 4. julija. »Neue Fr. Presse« pri- naša iz Sofije vest, da se vršijo vsled posredovanja Avstrije med Bulgarijo in Rumunijo pogajanja glede odstopa teritorija in so ta pogajanja, kakor se govori, dovedla do bistvenega približanja.

BULGARSKA OFENZIVA. — VOJSKA SE JE ZAČELA. — SRBSKI USPEHI SO LE DOZDEVNI.

Dunaj, 4. julija. »Südslavische Korrespondenz« poroča iz Sofije: Vrhovno poveljstvo je dalo povelje za splošno ofenzivo, ker Srbi in Grki niso sprejeli roka za ustavljenje sovražnosti. Bulgarski centri na severu in jugu so podvzeli napad in se je vojska danes začela. Vsako diplomatsko posredovanje je končano in se vojska tudi oficijsko neposredno napove. Vesti vojne-ega ministrstva slikajo glasom častniških izjav položaj bulgarskih armad ugodno. Srbi so glasom izjav krogov vojnega ministrstva pri Štipu dosegli le dozdeven uspeh, ker so zavzeli od Bulgarov zasedene kraje samo zato, ker so Bulgari vsled danega povelja kraje na desnem bregu Zletova sami zapustili. Vesti o pobijanju ranjencev in vjetnikov se kategorično dementujejo.

GRKI RES ZAVZELI DJEVDJELI IN SO BULGARE POTISNILI NAZAJ.

Atene, 4. julija. Kralj je poslal z bojišča sledečo depešo: Naše čete so sovražnika vrgle na celi črti nazaj. Osvojili smo veliko topov, mitraljez in pušk. Na več točkah so naše čete sovražnika z bajoneto nazaj pognale. Grki so vdrlí v Nigrito, katero so bežeči Bulgari zažgali. Bulgari so tako v Nigriti kakor v Bogdanski masakrirali prebivalstvo. Iz Djevdjelije, ki smo jo zopet zavzeli, so Bulgari bežali v paniki in je več Bulgarov v Vardariju utonilo. Železniška zveza Solun—Djevdjeli je vpostavljena.

WAGNERJEVE DEPEŠE NISO ŠE POTRJEJENE.

Dunaj, 4. julija. Depeša Wagnerja o velikem porazu Srbov na Ovčjem polju se dozdaj še od nobene strani ni potrdila. »Reichspost« izraža nad tem začudenje. — Istotako se ne potrjuje vest tega lista, da bi bil dr. Danev demisioniral, čeprav je verjetno, da se v Sofiji tvori koncentracijski kabinet.

SRBI IN BULGARI SE MERIJO ZA ŽIVLJENJE IN SMRT.

STRAŠNE POSLEDICE BRATOMORNEGA KLANJA.

Belgrad, 4. julija. Sem je danes zopet dospelo šest vlakov z ranjenci.

Belgrad, 4. julija. Semkaj dospejo danes prvi bolgarski vjetniki. Občinstvo je na Bulgare tako razljučeno, da se je bati izgredev. Zato je vlada občinstvo opomnila k miru. Ranjencev je dospelo semkaj že okoli 7000, ki so skoraj vsi z bajantom ranjeni. Klanje je grozovito.

Belgrad, 4. julija. Okoli Kočan se vrši dalje ljuta bitka.

Zemun, 4. julija. Srbi so v bitki, ki divja na Osegovski planini, zavzeli Carev vrh (glej prvo stran), drugo najvažnejšo točko na potu proti Sofiji. Artilerijski ogenj se z vso strahovitostjo nadaljuje.

ZADNJA VEST.

SRBI ŽE NA BULGARSKIH TLEH!

Dunaj, 4. julija. Po semkaj došlih oficijskih vesteh se srbska armada nahaja že na bulgarskem ozemlju. Srbi so priborili veliko odločilno zmago na ose- govski planini. Zavzeli so močni Carev vrh po strahovitem boju in se polastili, kakor poroča »Neue Freie Presse«, tudi Rajčevega brda, kjer so bile razpostavljene velike bulgarske artiljerijske mase.

Srbi so vrgli Bulgare, ki so se v paničnem begu umikali, proti Kočanam in operirajo zdaj na bulgarskem ozemlju. Srbska armada prodira v smeri proti Küstendilu na poti proti Sofiji. Pri Küstendilu je zbrana velika bulgarska armada in bo tam padla odločilna bitka. Strašni boji za Carev vrh so trajali dva dni in dve noči.

× × ×

BORZA.

Dunaj, 4. julija. Današnja predborza je slabotno poslovala. Vsled vesti o demisiji dr. Daneva so papirji še bolj padli, in sicer vsi.

SPOR MED PRAVAŠI V BOSNI.

Sarajevo, 4. julija. »Hrvatski Dnevnik« izjavlja, da konferenca »Hrvatskega narodnega sveta« nima nobene kompetence. Bil je le konventikel pravaških disidentov pod vodstvom dr. Sunarića. Njegovi sklepi za bosanske pravaše niso veljavni.

UPRAVNA KOMISIJA ZA ČESKO SE PONESREČILA.

Dunaj, 4. julija. Načrt ustanoviti za Češko upravno komisijo, se je izjalovil.

OPERACIJA NADVOJVODE.

Dunaj, 4. julija. Danes je bil operiran 18letni sin nadvojvode Karola Štefana, nadvojvoda Viljem, na slepem črevesu.

UMOR SCHMIDTOVE.

Draždane, 4. julija. Tukaj zaprti knji- goveški pomočnik Klasen ni kriv umora dunajske javne zenske Schmidt.

Šlaerske novice.

š **Obstrukcija v konjiškem okrajnem zastopu.** Dne 28. junija je bila sklicana seja okrajnega zastopa konjiškega. Posekova stranka, kateri so se pridružili tudi možje »z odličnim nastopom naprednega duha« — liberalci — je začela z obstrukcijo ali tihim štrajkom, ker nima upanja, da bi pri volitvi načelnistva zmigala s svojim graščakom Posekom.

š **Celjski nemški turnarji so imeli** v nedeljo 50letnico obstoja svojega društva. Slavilo se je celjsko nemštvo na vse pretege. Glavno besedo so imeli ljudje, ki nosijo slovenska imena, kakor: Skeberne, Ambrožič, Jabornik, Gorjup, Hentak, Pestiček, Kučera, Martinčević, Kudrinka, Kolenc, Kobila, Jansky, Breg, Jošt, Laznik, Markl, Tepej itd. Vsi luje se nam le vprašanje: Kako je mogoče, da h turnarjem pristopajo tudi ljudje, ki so bili poprej v sokolskih vrstah?

š **Iz finančne službe.** Deželno finančno ravnateljstvo za Štajersko je imenovalo davčne asistente Vinko Gala, Emerika Mayer, Antona Hödi, Ludovika Ullreich, Antona Kunej, Jožefa Turner in Karla Cisler za davčne oficiale desetega činovnega razreda.

š **Škandal na graški trgovski akademiji.** Profesor dr. Blaha na graški trgovski akademiji je radi svoje zbadljivosti skrajno nepriljubljen med dijaki. Zlasti v abiturientskem tečaju je že dalj časa vrel proti njemu. Dne 3. t. m. je profesor Blaha zopet jel zasmehovati nekega dijaka, kar je tega tako razburilo, da je profesorju pripeljal zaušnico.

š **Netaktnost trboveljskega župana.** V ponedeljek 30. junija t. l. se je pripeljal nov župnik gosp. Fr. Časl v Trbovlje. Pristaši naše stranke so novouimenovanega župnika, ki je poznat po celem laškem okraju kot vrl organizator, pristržno pozdravili in mu priredili lep sprejem. Doslej so imeli tudi trboveljski župani navado, da so se udeležili sprejema vsakega, če tudi malenkostnega novodošleca v Trbovljah, n. pr. kakega liberalnega učitelja ali nemškutarskega uradnika. Sedanji župan, šolski ravnatelj Gustav Vodusek pa, ki hoče veljati pred Bogom in pred ljudmi za nepristransko osebo, je tokrat čepel za nekim zidom in le od daleč opazoval prihod novega župnika.

š **Umrli je v Celju** hišna posestnica in inženjerjeva soproga Marija Lebič. Prepeljali so jo v Ptuj.

š **Mursko polje.** Poljski pridelki kažejo dobro letino. Ozimina, ki je vsled ugodnega vremena dobro prezimila, obeta veliko sadu. Pšenica je že odcvetela. Polja so dobro obdelana in

skoraj brez plevela. Tudi jara setev prav dobro uspeva. Košnja je končana, sena pa vsled suše ni bilo toliko, kakor lansko leto. Posestniki goveje živine so prisiljeni radi pomanjkanja krme prodajati živino po zelo nizki ceni. Cena mesu pa se kljub znižanju cene pri goveji živini ni popolnoma nič znižala. Vinogradi so vsled pozebe 13. in 14. aprila več ali manj trpeli. Na vetrovnih krajih je pozebo približno 50% mladik. Le v severno ležečih vinogradih, kjer trte ob času pozebe niso še pognale, bo še dosti grozdja. Splošno pa je treba priznati, da mravz v aprilu ni napravil toliko škode, kolikor se je v začetku mislilo. Če bo vreme ugodno, se bo pridelalo precej vina. Jablane in hruške bodo le v nižini obrodile, orehe, marelice in češnje pa je umoril pomladanski mravz.

Š **Umrli** je v Soštanju eden najstarejših tamošnjih meščanov Leopold Wald. Star je bil 86 let. Moč je bil splošno priljubljen. — Pri Sv. Benediktu v Slovenskih gorah je umrl vrl mladenič Karl Mavrič iz Tratkove.

Š **Škratica** se pojavlja skoro v vseh večjih krajih Štajerske. Poleg Maribora je sedaj na novo izbruhnila ta epidemija v Eggenbergu pri Gradcu. Zbolelo je do sedaj nad 20 oseb.

Š **Deželna kopališča**. Prijatelj nam piše: V vseh štajerskih kopališčih, ki so last dežele, sem že bil in povsod sem našel na javnih prostorih in po gostilnah nabiralnike za Södmarmko in Schulvereine. Sitne nemške babnice nadlegujejo posebno ob koncertih vse goste z nabiranjem. Ali je to nepristransko, gospodje pri deželnem odboru? In mi Slovenci naj bi še deželni odbor in njegovo nemškonskonalno politiko podpirali z opustitvijo obstrukcije, kakor želijo liberalci!

Š **Nesreča pri telovadbi**. Lončarski pomočnik Franc Vrečko je pri telovadnji na drogu v konjiški nemški šoli tako nesrečno padel, da si je pretresel možgane.

Š **Pogorela** je v noči od nedelje na ponedeljek 30. junija daleč na okoli znana gostilna pri »Najgliču« vrh križevskega klanca v Stranah ob državni cesti Dunaj-Trst. Zgoreli so tudi hlevi in vsa živina: par kobil, zrebe, 6 glav goveje živine, vozovi, krma itd. Rešiti se ni dalo ničesar. Ogenj je nastal na hlevu. Zavarovalnica je nizka. Posetnik gosp. Janez Rečnik trpi ogromno škodo.

Š **Umrli** je v Celju mizarški mojster Sinkovič.

Š **Kandidat smrti**. Franc Bizjak, ki služi kot pešec pri 26. brambovskem polku v Celju, je sprožil 30. junija proti sebi iz samomorilnega namena službeno puško. Krogla mu je odrgala celo spodnjo čeljust. Bizjak je strašno razmesarjen. Kljub temu še zdravniki upajo, da ga ohranijo pri življenju. Vzrok nesreče: nesrečna ljubezen.

Razne stvari.

Bivši portugalski kralj Manuel se oženi meseca septembra s princesinjo Avgusto Viktorijo Hohenzollern v Sigmaringu. Slavnosti bodo 3. in 4. septembra.

Rudarsko zavarovanje proti nezgodam. Uradno se poroča: Vlada je predložila zakonski načrt o zavarovanju rudarjev proti nezgodam. Na podlagi tega zakona se bo rudarsko delavstvo, ki je doslej pogrešalo posebnega varstva, ki ga zajamčuje postavodaja o nezgodnem zavarovanju, izenačilo z industrijskim delavstvom, ki že 25 let

vživa dobrote te postavodaje. To je rudarsko delavstvo že mnogo let želelo in vlada je to željo upoštevala že v svoji predlogi o socialnem zavarovanju. Vsled nujnosti stvari pa, katero povdarjajo vsi prizadeti — rudarji in rudniški posestniki, je vlada sklenila to vprašanje že preje rešiti. Določbe vladne predloge bistveno vsekakor ne segajo preko okvira dosedanje zakonodaje, vendar pa se kolikor mogoče ozirajo na reforme, ki so se na podlagi dosedanje izkušnje izkazale za potrebne in so bile sprejete tudi v vladno predlogo o socialnem zavarovanju, zlasti kar se tiče zdravljenja poškodovancev. Z ozirom na posebno težke nezgodne nevarnosti, ki so zvezane z rudarskim delom, je kazalo rudarsko nezgodno zavarovanje organizirati na strokovni podlagi z lastno zavarovalnico, kar je tudi v smislu predloge o socialnem zavarovanju. Končno bodi omenjeno še to, da so se v predlogo sprejele posebne določbe o razmerju zahtev nezgodne rente in invalidske provizije iz bratovske skladnice, ki bodo to skladnico izdatno razbremenile. Na podlagi teh določb bo mogoče pripraviti pot za potrebno temeljito reformo bratovskih skladnic, ki se bo seveda mogla izvesti le v zvezi s splošnim socialnim zavarovanjem.

Zdravljenje zoper debelost. Pred kratkim so izvajanja dr. Kaufmana v Halu o poizkusu z novim, »Liptinom« imenovanim sredstvom zoper debelost vzbudila opravičeno presenečenje, tako da lahko gledamo z napetostjo nadaljnim poročilom o uspehih tega sredstva. Sedaj je dr. Kaufman obelodanil nove poizkuse s tem sredstvom, ki je neke vrste paladium - preparat in se obrizga v telo. Od zadnjega četrtletja sem s tem preparatom napravil čez 200 poskusov, izmed teh je imel dr. Kaufman sam 30 slučajev. Skoro izjemno ugodni uspehi so se dosegli pri takih slučajih največje debelosti, pri katerih se je bilo strogo držati glede hrane. Pogosto se je dognalo, da so začetniki shujšali na teden od treh do pet kil, ne da bi to vplivalo na splošen počutje. Posebne važnosti pa so počutki po izbrizganju, ki omogočajo, da se zmanjšanje hrane razmeroma lažje prenaša, po največ slučajih se celo vidno opazi pojemanje lakote. Mnogo pacientov zatrjuje, da morejo živeti od zraka in se postiti brez vsakršne težave. Tudi ne tožijo več o prejšnji lahki utrjenosti. Osebe, ki so prej lahko hodile po pol ure, so po vbrizganju prehodile lahko po 30 kilometrov na dan, kar je seveda pri zmanjšanju teže zelo merodajno. Pri suhih ljudeh je treba manj paladija. Da je to sredstvo neškodljivo, se najbolje razvidi iz tega, ker je dr. Kaufman med tem časom samemu sebi vbrizgal čez en gram paladija in se kar najbolje počutil.

Na obrežje zavezila je laška ladja Adelaide pri Oključiču.

O ruskem carju v Berlinu. Pred nekaj tedni je bil v Berlinu pri nemškem cesarju Viljemu v svatih ruski car Nikolaj. Prišel je k poroki hčerke nemškega cesarja. Car Nikolaj se je v Berlinu prav dobro počutil. K njegovemu sprejemu v Berlinu je prišlo tudi šest čvrstih, leporaslih Viljemovih sinov. Pravijo, da so se carju solze posvetile v oči, ko je videl teh šest čvrstih postav in se domislil svojega edi-

nega bolehnega sina v Petrogradu. Berlinci so si sploh v čast šteli, da imajo ruskega carja med sabo in večkrat se je slišal med njimi glas o njem: »No, bo imel vsaj mir par dni pred bombami in atentatorji.«

Fes in klobuk. Ko se je bulgarski glavni stan premestil v Odrin, je general Savov opazil, da je skoro vse turško prebivalstvo svoje narodno pokrivalo »fes« zamenilo z evropskimi klobuki. Nekega dne je Savov na ulici ustavil nekega Turka in ga vprašal, čemu nosi klobuk in ne fesa? Turek je odgovoril, da zato, ker se boji, da bi ga drugače kdo napadel. Nato mu reče Savov: »Deni zopet na glavo svoj fes in ne boj se nikogar. Reci svojim rojakom, naj brez strahu nosijo svoje fese in ako bi vam kdo radi tega kaj storil, potem se obrnite name in dotičnik bo takoj ustreljen!« Odsehdob so Turki zopet nosili svoje priljubljene fese.

NOVE IZNAJDBE.

Učeni profesor Silvanus P. Thompson je nedavno preiskal in preskusil novo uro, katere nihalo gibljejo električni toki, ki jih ura sama, brez tuje pomoči črpa iz zemlje same. Znano je, da je tudi notranost naše matere zemlje živa; vse polno mrigoli v njej električnih tokov, ki se v njenem osrčju časih bolj, časih manj živahno poigravajo. Saj so znane razne prikazni elektromagnetizma, kateremu se pripisuje na primer krasna prikazen severne zarje itd. Kadar pa ti elektromagnetični »črvički« postanejo preveč živi, jim ura zakliče: mir! To se pravi, pritrjena je naprava, ki zemljski elektromagnetizem toliko časa izloči — prekine kontakt — da se nihalo umiri in more svoj tik-tak izvrševati redno in pravilno naprej po vseh pravilih urarske umetnosti.

Za danes naj omenimo še to, da so začeli delati vso karoserijo pri avtomobilih iz — papirja, to se pravi: ogródje je železno, torej nekaj železopapir. Na ogródje se vlije papirna masa. Kolesa železniških vozov so že preje delali iz take tvarine. Na Angleškem pa so začeli ceste tlakovati z — usnjem, to je z odpadki od usnja, pomešanimi s katranom in asfaltom. Izbor, neuničljiv tlak. Najnovejša iznajdba se pa bavi z izdelovanjem pohištva iz — mleka in karbolne kisline. Izdelki prekašajo po lepoti vsak marmor; napraviti se pa dajo iz te tvarine tudi okraski, pred katerimi se smaragdi in briljanti lahko skrijejo!

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 4. julija 1913.

Pšenica za oktober 1913 11:27
Rž za oktober 1913 8:71
Koruza za julij 1913 7:89
Koruza za avgust 1913 7:01

Ne glede
na
vrednost
blaga

dajem slamnike od zadnje sezije, ki so prej stali K 4—6 za —60 K
panama slamnike „ 12—14 „ 6— „
damske domače obleke „ 13—16 „ 7— „
bele obleke zadnje novosti „ 40—50 „ 14— „
prašne plašče „ 18—20 „ 10— „

Dalje največja zaloga pralnih oblek za gospode in otroke po najnižjih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Pogled na srbsko-bulgarsko bojišče.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306:2 m, sred. tlak 736:0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Palavina v 24 urah
2	9. zveč.	734.2	16.2	sl. jz.ah.	del. jasno	
3	7. zjut.	734.6	13.4	brezvetr.	del. jasno	0.0
	2. pop.	732.4	22.0	sr. jv.ah.	"	
3	9. zveč.	732.9	14.1	brezvetr.	pol. obl.	
4	7. zjut.	732.5	7.8	brezvetr.	dež	6.2
	2. pop.	732.4	14.8	sl. vz.ah.	oblačno	

Srednja predvčerajska temp. 16.4°, norm. 19.2°.
Srednja včerajska temp. 16.5°, norm. 19.3°.

Vsemogočni Bog je poklical dne 3. julija 1913, mojo iskreno ljubljeno predobro mamico

Ano Kristan, roj. Bernik

po dolgotrajni bolezni in trpljenju.

Pogreb nepozabne ranke bo jutri, dne 5. julija 1913, po sv. maši v župni cerkvi v Preski pri Medvodah, ki bo ob pol 9. uri dopoldne. Prosim vse sorodnike in znanke: spominjajte se v molitvi predrage, najblajše umrle mame.

Z Bogom in na svidenje, ljubljena mati!

Fran Kristan,
deželni nadoficijal.

Sanatorium Emona v Ljubljani,

Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli, Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dož. boln.

V najem se odda v novi hiši

več stanovanj za letoviščarje

tik Save. 10. min. od bostaje Ježica, v bližini postajališča avtomobila Celje-Ljubljana. Ista hiša z vrtom se event. tudi **proda**. Več se poizve pri **županu na Ježici**. 2030

Kuharica

pridna in poštena, se **sprejme takoj**. Prednost ima taka z dežele. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2036. (Znamka!) 2036

Vsem duhovnim sobratom, sorodnikom, prijateljem in znanecem naznanjava v globoki žalosti, da je najin pre-dobri stric, prečastiti gospod

Andrej Volc

zlatomašnik in župnik v. p.

previden s sv. zakramenti za umirajoče v Gospodu zaspal včeraj dne 3. julija 1913 v 80. letu svoje starosti po 55 letnem trudopolnem, neumornem delovanju v vinogradu Gospodovem.

Pogreb bo v soboto dne 5. julija 1913 ob 10. uri dopoldne v Olševku nad Kranjem.

Blagega pokojnika priporočava v molitev in blag spomin.

Očišček, dne 4. julija 1913.

Josip Volc
župnik na Rovih.

Alojzij Volc
župnik v Soteski.

Bulgarsko pismo.

(Izvirn dopis.)

Bulgarija in Turčija.

Verjetno je, da bo med Bulgarijo in Turčijo zavlado prijateljsko razmerje. Bulgarija nimo nobenega vzroka, da bi nasprotovala Turčiji, ampak še nasprotno je za Bulgarijo koristno, ako se Turčija ohrani. Mohamedanci v Bulgariji so popolnoma zadovoljni z bulgarsko vlado in so dobri bulgarski domoljubi. Turčija bo pa tudi potrebovala miru in ji mora biti mnogo na tem, da ostane z Bulgarijo v miroljubnem razmerju. Predvsem pa govorijo za prijateljsko medsebojno zvezo gospodarske koristi.

Bulgarija bo odslej edini sosed Turčije v Evropi. Turčija more z evropsko celino občevati po suhem le po posredovanju Bulgarije. Torej Turčija potrebuje Bulgarije. Turčija je že doslej v Bulgarijo izvažala surovine in svoje specialne poljedelske proizvode. Carigradska industrija je imela v Bulgariji izboren trg. Bulgarija pa je Carigrad že doslej zalagala z živcem, posebno z mesom in z raznimi sirarskimi izdelki. Za bulgarsko industrijo je bila Turčija glaven trg. Odslej bo medsebojna gospodarska in trgovska zveza še bolj potrebna. Nova Bulgarija bo svoje proizvode izvažala predvsem v Turčijo. Turčija pa bo z izgubo svojih evropskih pokrajin izgubila svoj evropski trg in bo v tem oziru odvisna od Bulgarije. Bulgarija bo po svojih novih pristaniščih ob Egejskem morju lahko od drugod dobivala surovine in druge proizvode, ki jih je doslej dobivala iz Turčije. Turčija je torej v tem oziru zelo navezana na prijateljske razmere z Bulgarijo. Bulgarija in Turčija morata torej kmalu skleniti tesno medsebojno trgovsko in gospodarsko zvezo, ki bo trdna podlaga za medsebojno prijateljsko razmerje.

Bulgarska Makedonija.

Bulgarija ima po pogodbi pravico do Makedonije. Iz bulgarskega odgovora na srbsko noto je razvidno, da se o prekršenju pogodbe od strani Bulgarije in more govoriti. Male izpremembe v razvrstitvi vojaških čet so bile predvidene v pogodbi. Sicer bi pa bilo naravnost blazno, ako bi pogodba kar slepo predpisovala razvrstitev vojaških čet brez ozira na sovražnikove pozicije. Vojaški krogi so jasno spoznali, da je makedonska turška armada razmeroma majhna in zanemarljena, ker je Turik vsled akcije laškega in potem grškega brodograjske niso mogli zadostno oskrbovati in dopolnjevati. Zato so pa Turki vsled akcije laškega in potem v Traciji se je odločila cela vojska in s tem tudi usoda Makedonije. Bulgarija so Turkom takoj v začetku vojske pretrgali vse zveze v Makedonijo ter tako turške čete v Makedoniji popolnoma odrezali od glavnega opirališča. S tem je bila usoda turške vojske v Makedoniji zapečatena. Sicer so pa bulgarske čete tudi v Makedoniji veliko pripomogle k zmagi zavezniškega orožja. Akcija bulgarske divizije v bitki pri Kumanovem in bulgarske prodiranje proti Solunu ni bilo nič manj važno kakor pomoč Srbom pri Odrinu. A glavno je, da so se Bulgari sploh bojevali proti Turčiji samo zato, da svoje rojake v Makedoniji rešijo turškega jarma.

Vse to poudarja obširni odgovor bulgarske vlade. Bulgarski odgovor je sestavljen v mirnem uradnem tonu; oni odstavek, ki govori o Makedoniji, je pa pisan z nekim posebnim ognjem. Ta odstavek je zelo poučen in zanimiv; zato ga hočem tukaj kolikor mogoče doslovno navesti.

Makedonija za Bulgare ni »res nullius« ali kolonija, ki se more deliti in razkosati, ampak del živega bulgarskega narodnega telesa, s katerim je bila od nekdaj zvezana po skupnih idealih in spominih. Makedonija je zibelka

bulgarske kulture, ki so ji položili temelj makedonska sinova sv. Ciril in Metod, prosvetitelja vseh Slovanov ter bulgarski sedmeri škofje (sedmičisljici) pod vodstvom sv. Klementa. Makedonija je najdalje ohranila samostojno bulgarsko nadškofijo v Ohridi, kjer je bilo 750 bulgarsko cerkveno in kulturno središče. Makedonski menih Paisij je v osemnajstem stolet. prvi zaklical zaslužnemu bulgarskemu narodu, da ima svojo zgodovino in da sme biti ponosen na svoje bulgarsko ime. V Solunu je bila prva bulgarska tiskarna. V mestu Struga ob Ohridskem jezeru sta se rodila brata Dimitrij in Konstantin Miladinov, odlična zbiratelja bulgarskih narodnih pesmi in velika bulgarska domoljuba. Makedonski Bulgari so se z drugimi Bulgari najbolj vneto borili za ustanovitev bulgarske eksarhije. Po osvoboditvi Bulgarije so makedonski Bulgari samo v bitolskem vilajetu dali za svojo svobodo več krvnih žrtev kakor vsa srbska vojska pri zasedenju Makedonije. Bulgarija se je v Traciji borila predvsem zaradi Makedonije; v Traciji se je v bulgarski vojski borilo 20.000 makedonskih prostovoljcev iz onega ozemlja, katero so zasedli Srbi. Zato Bulgarija ne more dovoliti, da bi se Makedonija razkosala. Po dolgem omahovanju je privolila, da se je določilo malo »sporno ozemlje«; to je največja žrtev, ki jo je Bulgarija sploh mogla dati zaradi zveze s Srbi. Več ne more in ne sme žrtvovati.

Iz navedenega odstavka je razvidno, da Bulgarija ne more popustiti. Makedonci so najnagnjevejši in najbolj požrtvovalni bulgarski domoljubi, ki so največ žrtvovali za bulgarsko narodno neodvisnost in so tudi v sedanjem srbo-bulgarskem sporu pripravljeni za skrajne žrtve. Makedonski četaši že komaj čakajo, da bi mogli udariti za svobodo bulgarske Makedonije. V bulgarski armadi je polno makedonskih vojakov in odličnih častnikov iz onih pokrajin, katere so zasedli Srbi. Umevno je, da bodo bulgarske čete izgubile potrpežljivost, ako bode sedanja negotovost še kaj časa trajala. Zadnje praske dokazujejo, da je velika nevarnost, da bodo makedonski četaši začeli boj ter za seboj potegnili tudi redno bulgarsko vojsko.

Kdo bo zmagal?

Vedno je še upanje, da se bo spor mirno poravnal. A v sedanjem trenutku je položaj skrajno napet; skrajno nevarno in težavno je vzdrževati mir, ko si stojijo nasproti številne za boj pripravljene čete. Umevno je, da se že računa z vojsko in da se ugiblje, kdo bo zmagal. Bulgarski častniki ne ne smejo objavljati bulgarskih kombinacij o verjetnem razvoju bratomorne vojske, pač pa bulgarski časopisi objavljajo ugibanja tujih dopisnikov.

V tem oziru je najzanimivejši članek sofijskega dopisnika ruskega dnevnika »Utro Rossiji«. Ta dopisnik trdi, da bulgarska armada kljub velikim izgubam v zadnji vojski srbsko še vedno presega za 100.000 mož. Poleg tega je bulgarski vojak neprimerno vztrajnejši kakor srbski; to priznava sam srbski general Stepanović. — Grška vojska je zelo slaba. Bulgarska bulgarska vojska bo popolnoma zadostovala, da izolira in potolče grško vojsko. Bulgarom se je že posrečilo, da so grško vojsko obkolili in jo bodo lahko že prve dni popolnoma odrezali od srbske vojske. Grško brodograjske ne bo moglo igrati nobene vloge.

Glavno bojišče bo na črti Prizren, Tetovo, Skoplje, Vranja in Piro. Za Srbe je tako dolga fronta neugodna, posebno še, ker tej fronti v Makedoniji preti nevarnost tudi za hrbtom. Bulgari bodo na tej dolgi fronti lahko našli kako točko, kjer bodo Srbe obkolili in jim prišli za hrbet. Bulgari imajo pri tako dolgi fronti že to prednost, da po številu in kakovosti čet presegajo Sr-

be. Ako Bulgari napadejo, potem imajo brez dvoma mnogo prednosti pred Srbi; če bi Srbi napadli, bi bilo to za Srbe ugodnejše kakor defenziva, a tudi v tem slučaju bi bil položaj Bulgarov ugodnejši kot srbski. Zelo važno je tudi, da imajo Bulgari izkušene ženialne poveljnike, a srbski poveljniki so bolj neznanke količine. V vsakem slučaju je verjetno, da bo zmagala Bulgarija. Ako Bulgarija zmaga, potem Srbija skoraj vse izgubi in je ogrožena eksistenca srbske države, ako pa Srbija zmaga, potem Bulgarija izgubi le malo. Tako meni dopisnik. Seveda se ne da nič prerokovati.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higijena razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okreča živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 8000 zdravniških sprčeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Fotogr. aparate

in vse potrebščine ima v zalogi

„Adrija“ drogerija in fotomanufaktura
v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 5.
Zahtevajte cenike! 1431 Zahtevajte cenike!

1 pošni zavitek

(3 kg netto)

popolnoma naravnega

sirupa iz malin

pošlje franko po pošt-nem povzetju za K 5.60 c. kr. dvorni založnik lekarnar G. Piccoli, Ljubljana, Kranjsko. Pošilja se tudi v sodčih in v sterilizir. steklenicah.

2961

Prekrasne škatlje (doze)

ki smo jih prvotno dali napraviti namesto drugih daril za naše odjemalce, razpošiljamo odslej splošno. Napravljene so po umetniških načrtih iz močne pločevine, zunanost pa je starosrebrna imitacija, in razpošiljamo take škatlje, napolnjene z rženo kavo, v skupni teži 5 kg za K 4.50. Poštnino trpimo sami. Glede na kako nesporazumljenje opozarjamo na to, da razpošiljamo škatlje samo dokler bo še kaj te pičle zaloge. Prosimo za skorajšno naročitev.

Oldřich Vítáček, Praga, Karlin 2, Češko.

Proda se veleposestvo

zapisano v deželni deski Krupa, pošta Gradac, okraj Metlika, na Kranjskem v izmeri 300 oralov; od teh je okoli 132 oralov izborne polja in logov, 168 oralov 20 — 80 let starega gozda, vse v enem kompleksu okoli grada. Višina nad morjem 130 — 150 m. Podnebje toplo, želez. postaja Gradac in železnica že grajena, 10 minut oddaljena. Iz gozdov, če se posekajo, se napravijo zelo rodovita polja, loke in vinogradi. Grad s 36 prostori v I. nadstropju, z mlinom pod gradom na 5 tečajev, vodna sila za veliko žago. Cena z vsem fundusom inštruktom K 250.000. Proda se tam tudi zelo donosna opekarna za K 15.000. Ponudbe na **Pozemkova banka v Pragi (Češko.)** 2009 (6)

Javna dražba

Predovičevih posestev

se vrši

dne 7., 8. in 9. julija ob 9. uri dopoldne pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 18.

Najmanjši ponudek znaša za hiše s pritlikino in sicer: na Ambroževem trgu št. 7 (75.530 K) za gospodarsko poslopje istotam (9590 K), na Poljanski cesti št. 60 (109.200 K), na Zaloški cesti št. 67 žandarmerija (11.600 K), na Zaloški cesti št. 18 pošta (11.480 K), ob Zaloški cesti št. 9 (3.720 K), za žrebčarno na Selu št. 7, gostilniško poslopje (36.980 K), v Hradeckega vasi št. 20 (7610 K), za hleve in gospodarsko poslopje na Poljanski cesti 60 (56.280 K), za svinjsko pitališče z hišico in vodnjakom (17.470 K), hiša Predovičevo selo št. 22 (37.640 K).

Pojasnila daje:

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, soba št. 18, Ljubljanska kreditna banka in gosp. dr. Karl Triller, odvetnik v Ljubljani. 2017 (3)

TEHNIČNI BIRO IN STAVBENO PODJETJE

CENTRALA: LJUBLJANA, RESLJEVA CESTA ŠT. 26 (POLEG PLINARNE),

Beton
Zelezobeton
Mostovi
Stropi
Dvorane
Zazidki turbin

Strokovna
izvršitev
vseh vrst
načrtov
Prevzetje zgradb
Tehnična mnenja

Vodovodi
Električne central
Turbine
Mlini
Žage
Opekarne
Moderne apnenice

Obisk strokovnih
inženirjev
na željo

PODRUŽNICE: GORICA, TRST, ZAGREB.